

MILJØRAPPORT 2005

ORKLA

INNHold

Orklas Miljøpolicy	3
Om Orklakonsernet	4
Miljøhendelser i 2005	4
Helse, miljø og sikkerhet (HMS) i styrets beretning	5
Resultat 2001–2005	7
Orkla Foods	12
Orkla Brands	19
Orkla Media	26
Elkem	33
Sapa	34
Borregaard	35

ORKLAS MILJØPOLICY

Orkla skal drive en sunn og langsiktig bærekraftig virksomhet som preges av ansvar for ansatte, samfunn og miljø. Alle skal føle seg trygge ved kjøp av Orklas varer, så vel når det gjelder produktenes opprinnelse og kvalitet som deres påvirkning på mennesket og miljøet.

Vi arbeider derfor målbevisst med å:

- Kontinuerlig øke evnen til å økonomisere med forbruket av råvarer, vann og energi samt forhindre at miljøskader oppstår.
- Identifisere og vurdere den miljøbelastning som vi forårsaker og redusere den gjennom langsiktige og effektive løsninger.
- Skape helsemessig sikre og attraktive arbeidsplasser samt minimalisere ulemper av driften for lokalmiljøet.
- Sikre at miljøaspektene inkluderes i arbeidet med å utvikle nye produkter og i valget av leverandører.
- Informere om vårt miljøarbeid på en åpen og tillitvekkende måte og ha en aktiv dialog om ulike miljøspørsmål med våre interessenter.

Hver enkelt virksomhet skal sette opp mål og utarbeide aktivitetsplaner, etablere systemer og kontrollrutiner samt drive og rapportere sitt miljøarbeid. Som et minimum skal nasjonal lovgivning og lokale bestemmelser etterleves. Ansatte skal bevisstgjøres om sitt miljøansvar og engasjeres i miljøarbeidet på sin arbeidsplass.

Orklas miljøpolicy ble vedtatt av konsernledergruppen 26.04.2004.

OM ORKLAKONSERNET

Orkla er et av Norges største børsnoterte konsern med virksomhet innen kjerneområdene Merkevarer, Spezialmaterialer og Finansielle Investeringer.

Merkevarer, som står for 51 % av driftsinntektene i konsernet, omfatter Orkla Foods, Orkla Brands og Orkla Media. Orkla er en ledende leverandør av merkevarer til den nordiske dagligvarehandelen, og har i tillegg en rekke sterke posisjoner i Sentral- og Øst-Europa samt Russland. Orkla Media har omfattende aktiviteter blant annet i Norge, Danmark og Polen.

Spezialmaterialer står for 47 % av Orklas driftsinntekter og inkluderer Elkem, Sapa og Borregaard. Elkem er et av Norges store industriselskaper og blant verdens ledende produsenter av metaller og materialer. Sapa er en av verdens fremste tilvirkere av profiler og varmevekslerbånd i aluminium. Borregaard har globale tetposisjoner innen trebaserte kjemikalier.

Finansielle Investeringer omfatter konsernets aksjeportefølje, dets eiendomsseksjon, Orkla Finans og Borregaard Skoger. Orkla er med utgangspunkt i et sterkt analysemiljø en langsiktig aksjeinvestor.

Konsernet har ca. 35.000 ansatte.

Miljøhendelser i 2005

Ulike tiltak for å skape et sikkert arbeidsmiljø har vært sentralt i alle Orklas virksomheter i 2005. Spørsmål knyttet til råvarenes og produktenes opprinnelse og sikkerhet sto i fokus for merkevarereselskapene også i 2005. Innenfor Spezialmaterialer har energispørsmålet og ulike tiltak for å redusere utslippet av miljøpåvirkende stoffer til luft og vann dominert miljøarbeidet. Innsatsen for å øke produktiviteten og redusere mengden avfall har preget miljøarbeidet i alle Orklas virksomheter.

Nedenfor er det listet opp noen viktige miljøhendelser for de ulike virksomhetsområdene i 2005.

Orkla Foods

- Sykefraværet i Orkla Foods (eksklusive SladCo) var i 2005 for første gang lavere enn 6 %.
- Orkla Foods klarte også i 2005 å holde faste ved sin restriktive holdning til å benytte råvarer fra genetisk modifiserte organismer (GMO) i produksjonen av næringsmidler.
- Fabrikkene fortsatte sitt systematiske arbeid med å sortere avfall. I perioden 2001–2005 økte innsamlingen av emballasje med 50 %, og mengden avfall til deponi ble redusert med 60 %.

Orkla Brands

- H-verdien i Orkla Brands (eksklusive snacksvirksomhetene) var for første gang under 10.
- I 2005 ble det lansert en ny serie med 22 svanemerkede rengjøringsprodukter til det profesjonelle markedet.

- Nidar gikk i 2005 over fra olje- til gassfyring for å kunne redusere utslippet av karbondioksid og svoveldioksid.
- Installering av en ny kassepakker på snackslinjen i Chips har medført større antall poser pr. kartong, noe som reduserer transporten totalt med 4–5 %, og dermed også miljøpåvirkningen.

Orkla Media

- De norske trykkeriene deltar i Inkluderende Arbeidsliv-avtalen (IA). Hjemmet Mortensen Trykkeri ble i november 2005 månedens IA-bedrift i Akershus/Oslo.
- Gjennom en overgang til ny foto- og trykkteknologi, har det vært mulig å redusere forbruket av fotokjemikalier pr. tonn benyttet papir med over 30 % i perioden 2002–2005.
- Trykkeriene i Orkla Media økte papirforbruket også i 2005, i hovedsak som følge av eksterne oppdrag. Samtlige trykkerier arbeider med å redusere mengden makulatur gjennom å få ned feilproduksjon og mengden oppstartsmakulatur.

Elkem

- Syv av til sammen 19 produksjonsenheter i Elkem nådde målet på null personskader med fravær i 2005. Elkems H-verdi ble 3,4, mot 2,7 i 2004.
- Elkems samlede utslipp av klimagasser i 2005 tilsvarer 2,3 millioner tonn karbondioksid. Dette er ca. 250.000 tonn mindre enn i 2004. Reduksjonen skyldes først og fremst en nedgang i produksjonsvolumet.
- I 2005 gjenvant Elkem ca. 145 GWh energi som elektrisk kraft fra røkgassen ved Elkem Bjølvefossen og Elkem Thamshavn.

Sapa

- Sapa har utviklet en kravliste på 15 punkter for å effektivisere arbeidet med helse og sikkerhet.
- Sapa beregner årlig en klimaindeks som baseres på utslippet av karbondioksid i relasjon til virksomhetens omsetning. Klimaindeksen ble forbedret med ca. 10 % i løpet av perioden 2003–2004.

Borregaard

- H-verdien ble redusert fra 10,1 (2004) til 9,1 (2005).
- I løpet av 2005 investerte Borregaard i Sarpsborg i ulike enøktiltak, som de nærmeste årene vil redusere varmeenergiforbruket med ca. 65 GWh pr. år.
- Borregaard i Sarpsborg vil investere 280 millioner kroner for å møte nye miljøkrav i en strengere utslippskonsesjon som skal gjelde fra 31.10.07.
- Borregaard Schweiz har startet overgang fra lastebil til jernbane for transport av flis fra sagbruk til fabrikk. Dette vil redusere de negative miljøeffektene av transporten.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) i styrets beretning

Orklas miljøarbeid kjennetegnes av helhetssyn, langsiktighet og ønske om å bidra til en bærekraftig utvikling. Orklas miljøpolicy oppsummerer holdningen til miljøarbeidet. Detaljene utformes i de ulike virksomhetsområdene. Arbeidet med å innlemme HMS-arbeidet i Elkem og Sapa pågår.

Trygt og godt arbeidsmiljø er en grunnleggende forutsetning for bærekraftig verdiskapning. Derfor står det forebyggende HMS-arbeidet i fokus. Alle ulykker skal forebygges og ingen arbeidsrelaterte skader, sykdommer eller ulykker skal neglisjeres.

I juni ble et luftreanseanlegg (scrubber) ved Borregaard Fabrikker i Sarpsborg identifisert som sannsynlig smittekilde for en legionellaepidemi som førte til at 12 personer døde og over 50 ble syke i området. Det var ikke tidligere kjent at slike anlegg kunne forårsake legionellaspredning og ved inspeksjon vurderte helsemyndighetene rutineene ved anlegget til å være gode. De rammede har mottatt økonomisk kompensasjon. I samarbeid med myndighetene er det iverksatt et omfattende overvåknings- og driftsprogram for å forhindre lignende situasjoner.

Orkla gjennomfører kontinuerlig risikokartlegging og -analyser av arbeidsmiljø, arbeidsutstyr, manuelle arbeidsoperasjoner, fare for forurensning, industrivern, brann- og eksplosjonsvern i henhold til HMS-forskriften. I tillegg har Orkla kartlagt og risikovurdert prosesser og utstyr som kan forårsake spredning av legionella. Det er utarbeidet handlingsplaner som gjennomføres og følges opp fra ledelsen.

Skadefrekvensen (H-verdien) ble 10,7 personskader pr. million arbeidstimer i 2005 sammenlignet med 9,9 i 2004. Det arbeides i hele konsernet med tiltak for å redusere skadefrekvensen.

Sykefraværet i Orklas norske virksomheter var 7,1 % i 2005 mot 7,4 % i 2004. Arbeidet med å redusere sykefraværet, blant annet ved hjelp av prosjektet Inkluderende Arbeidsliv, fortsetter.

Et bærende prinsipp i Orklas HMS-arbeid er kontinuerlig forbedring. Orkla arbeider med å begrense de negative miljøkonsekvensene som kan oppstå i hele verdikjeden og er lydhør for kundenes, forbrukernes og medarbeidernes synspunkter og krav. Alle miljøkrav fra myndigheter og lokalsamfunn skal følges. Orkla stiller strenge krav til sine leverandører når det gjelder arbeid med produktsikkerhet og miljø. Det holdes jevnlig øvelser i ulike beredskapssituasjoner. Det var ingen hendelser utenom legionellaulykken som medførte omfattende skader på det ytre miljøet i løpet av 2005.

Orkla legger stor vekt på å skape tillit og troverdighet. Konsernets produkter skal derfor baseres på sikre råvarer og være produsert med metoder som er akseptert av kunder og forbrukere. Konsernet har en avventende holdning til bruk av moderne genteknikk i produksjonen av næringsmidler.

Ingen enkel aktivitet gir større miljømessig forbedring enn det langsiktige arbeidet for å bedre produktiviteten og ta i bruk mer miljøtilpassede produksjonsmetoder. Elkem, Sapa og Borregaard er store energiforbrukere og arbeider derfor kontinuerlig med spare- og investeringsprosjekter for å redusere energiforbruket og øke bruken av fornybar energi. Av økonomiske årsaker har Orkla valgt å arbeide med flere ulike energisystemer. Det betyr at det oppstår årlige variasjoner i utslippet av karbondioksid. Elkems store utslipp av klimagasser er i all hovedsak knyttet til karbondioksid fra karbotermisk fremstilling av metaller og legeringer og til utslipp av fluorkarbonforbindelser fra elektrolysefremstilling av aluminium.

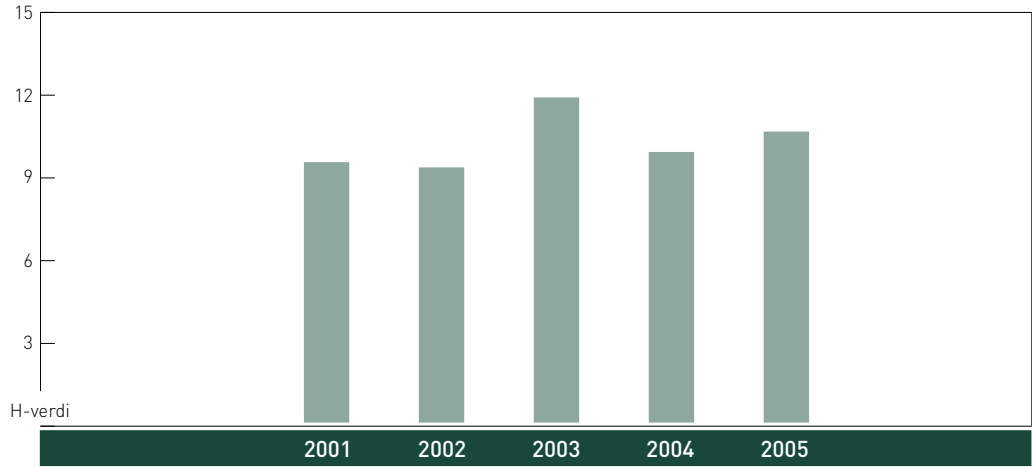
Distribusjon av ulike råvarer og produkter medfører betydelig miljøpåvirkning. Orkla arbeider med å effektivisere transporten og anvende emballasjematerialer som kan gjenbrukes eller gjenvinnes på en hensiktsmessig måte. Orklaselskapene er aktive medlemmer i flere nordiske organisasjoner for innsamling og gjenvinning av emballasje.

Mer detaljert informasjon om Orklas miljøarbeid og om status innen de enkelte forretningsområdene finnes på www.orkla.no/miljo.

Resultat 2001–2005

Sikkerhet og helse

UTVIKLINGEN I ANTALL ARBEIDSSKADER (H-VERDIER¹) INNEN ORKLA^{2 3}

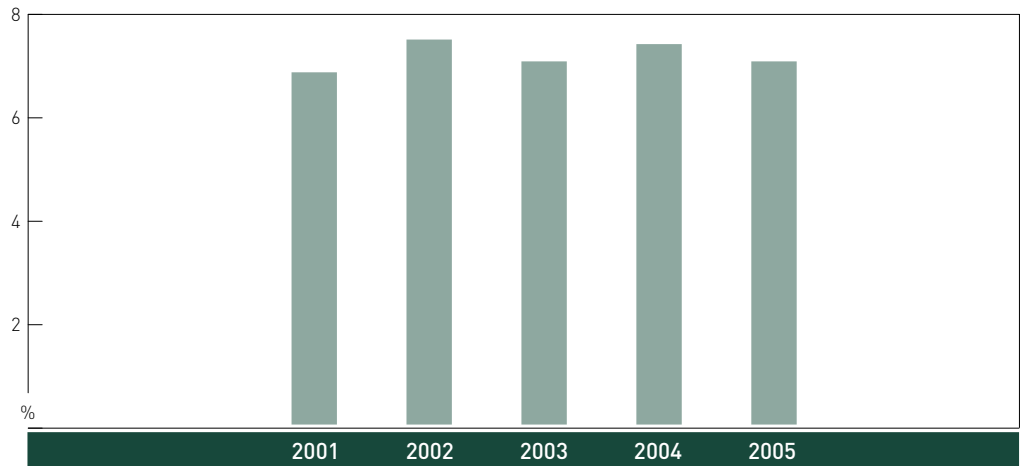
¹ Antall skader med fravær pr. million arbeidstimer

² Verdiene for perioden 2001–2002 gjelder kun virksomheten i Norge, mens 2003–2005 gjelder hele konsernet

³ 2001–2003 inkludert Orkla Drikkevarer, som ble avhendet i 2004

Et trygt og godt arbeidsmiljø er en grunnleggende forutsetning for bærekraftig verdiskapning i Orkla. Derfor står det forebyggende arbeidet med sikkerhet og helse i fokus. Alle ulykker skal forhindres, og ingen arbeidsrelaterte skader, sykdommer eller ulykker må neglisjeres. I de siste årene har Orklas totale H-verdi (antall skader med fravær pr. million arbeidstimer) ligget på ca. 10, med relativt stor variasjon fra bedrift til bedrift. Dette er ikke tilfredsstillende, og arbeidet intensiveres derfor i 2006 for å få ned antall arbeidsskader ytterligere.

UTVIKLINGEN I SYKEFRAVÆR FOR ORKLA I NORGE¹

¹ 2001–2003 inkludert Orkla Drikkevarer, som ble avhendet i 2004

Sykefraværet i Orklas norske virksomheter var 7,1 % i 2005, mot 7,4 % i 2004. Arbeidet med å redusere sykefraværet, blant annet ved hjelp av prosjektet Inkluderende Arbeidsliv, fortsetter.

Forbruk av elektrisk energi og termisk energi

FORBRUK AV ENERGI				
	Elektrisk energi GWh	Termisk energi inkl. fjern- varme GWh	Totalt energi- forbruk GWh	Andel elektrisk energi %
MERKEVARER				
Orkla Foods				
2005 *(1)	341	553	894	38
2004	303	336	639	47
2003	266	375	641	41
2002	276	323	599	46
2001	276	308	584	47
Orkla Brands				
2005 *(2)	97	127	224	43
2004	46	40	86	53
2003	46	40	86	53
2002	48	40	88	55
2001	43	40	83	52
Orkla Media				
2005	51	19	70	73
2004	57	29	86	67
2003	57	32	89	64
2002	58	12	70	83
2001	61	17	78	78
SPESIALMATERIALER				
Elkem				
2005 *(3) *(4) *(5)	7 950	150	8 100	98
Sapa				
2005 *(3) *(6)	500	426	926	54
Borregaard				
2005 *(7)	947	2 169	3 116	30
2004 *(8)	1 182	2 798	3 980	30
2003 *(9)	1 152	2 610	3 762	31
2002	1 149	1 749	2 898	40
2001	1 138	1 770	2 908	39
ORKLA TOTALT				
2005	9 886	3 444	13 330	74
2004	1 588	3 203	4 791	33
2003	1 521	3 057	4 578	33
2002	1 531	2 124	3 655	42
2001	1 518	2 135	3 653	42
*(1) SladCo inngår i rapporteringen til Orkla Foods fra 2005 *(2) Snacksvirksomheten inngår i rapporteringen til Orkla Brands fra 2005 *(3) Elkem og Sapa inngår i rapporteringen fra 2005 *(4) Elektrisitet (ca. 145 GWh) og termisk energi (ca. 100 GWh) gjenvinnes fra den elektrokjemiske smelteprosessen *(5) Salg av produsert elektrisitet (vannkraft) ca. 880 GWh og varme ca. 100 GWh er ikke tatt med i ovenstående tabell *(6) Sapas verdier for 2005 er preliminære og basert på verdier for 2004 *(7) Svovelsyrefabrikken i Borregaard i Sarpsborg ble nedlagt i april 2005 *(8) Borregaard Hellefos, Borregaard Vafos og Orkla Exolon ble solgt i 2004 *(9) Borregaard Schweiz inngår i rapporteringen til Borregaard fra 2003				

Orkla bruker store mengder energi. Det totale energiforbruket – 13,3 TWh i 2005 – økte med over 200 % etter at Elkem og Sapa kom inn i konsernet. Av økonomiske årsaker har Orkla valgt å arbeide med flere ulike energisystem. Det betyr at det blant annet oppstår årlige variasjoner i utslippet av ulike miljøpåvirkende gasser innen hvert virksomhetsområde.

Endringer i Orklas og i virksomhetsområdenes størrelse, sammensetning og fabrikkstruktur i perioden 2001–2005 har påvirket energiforbruket meget kraftig. Virksomhetene innen Spesialmaterialer (Elkem, Sapa og Borregaard) sto i 2005 for 91 % av Orklas totale energiforbruk.

Elkems høye forbruk av elektrisitet til elektrokjemisk fremstilling av metaller dominerer energiforbruket. Mesteparten av elektrisiteten produseres nær forbruksstedet. Dette fører til lave tap ved energitransporten og reduserer også behovet for overføringsnett.

Elkem er ledende innenfor sin bransje når det gjelder å produsere metall med lavt spesifikt energiforbruk og å gjenvinne energi fra store smelteovner. For eksempel gjenvant Elkem i 2005 ca. 145 GWh som elektrisk kraft fra røykgassene ved Elkem Bjølvefossen og Elkem Thamshamn. I tillegg ble det også gjenvunnet over 100 GWh i form av varmt vann som benyttes ved produksjon av damp i virksomhetene og til eksternt bruk til oppvarming av drivhus, svømmehaller og produksjonsanlegg av smolt.

Utslipp av miljøpåvirkende gasser fra fossile materialer

UTSLIPP AV KARBONDIOKSID OG SVOVELDIOKSID				
	Utslipp fra forbrenning av fossilt brensel for produksjon av termisk energi ved fabrikkene		Utslipp fra oksidasjon av fossilt karbon ved elektrokjemisk fremstilling av metall i Elkem og Orkla Exolon og fra produksjon av svovelsyre ved forbrenning av svovelkis i Borregaard	
	karbondioksid 1000 tonn	svoveldioksid tonn	karbondioksid ekviv. 1000 tonn	svoveldioksid tonn
MERKEVARER				
Orkla Foods				
2005 *(1)	115	56		
2004	76	56		
2003	85	61		
2002	73	59		
2001	70	55		
Orkla Brands				
2005 *(2)	30	6		
2004	8	1		
2003	8	1		
2002	8	1		
2001	8	1		
Orkla Media				
2005	3	0		
2004	5	0		
2003	3	0		
2002	3	0		
2001	4	1		
SPESIALMATERIALER				
Elkem				
2005 *(3)	45	80	2 250	7 500
Sapa				
2005 *(3) *(4)	99	45		
Borregaard				
2005 *(5)	302	653		
2004 *(6)	302	1 055	9	137
2003 *(7)	315	982	23	283
2002	276	796	38	421
2001	306	1 048	37	449
ORKLA TOTALT				
2005	594	840	2 250	7 500
2004	391	1 112	9	137
2003	411	1 044	23	283
2002	360	856	38	421
2001	388	1 105	37	449
*(1)	StadCo inngår i rapporteringen til Orkla Foods fra 2005			
*(2)	Snacksvirksomheten inngår i rapporteringen til Orkla Brands fra 2005			
*(3)	Elkem og Sapa inngår i rapporteringen fra 2005			
*(4)	Sapas verdier for 2005 er preliminære og baserte på verdier for 2004			
*(5)	Svovelsyrefabrikken i Borregaard i Sarpsborg ble nedlagt i april 2005			
*(6)	Borregaard Hellefos, Borregaard Vafos og Orkla Exolon ble solgt i 2004			
*(7)	Borregaard Schweiz inngår i rapporteringen til Borregaard fra 2003			

Endringer i Orklas og virksomhetsområdenes størrelse, sammensetning og fabrikkstruktur i perioden 2001–2005 påvirket også utslippet av karbondioksid og svoveldioksid meget kraftig. Virksomhetene innen Spesialmaterialer sto for ca. 95 % av utslippet av klimagasser (uttrykt som karbondioksidekvivalenter) og ca. 99 % av utslippet av svoveldioksid fra bruk av fossile brensel og fossilt karbon.

Elkems utslipp av klimagasser er i all hovedsak knyttet til karbondioksid fra den elektrokjemiske fremstillingen av metaller og fluorkarbonforbindelser fra fremstilling av aluminium. Utslippet av klimagasser i 2005 var ca. 250.000 tonn mindre enn i 2004. Denne reduksjonen skyldes i all hovedsak redusert produksjonsvolum.

Elkem i Norge har sammen med de andre aktørene i norsk prosessindustri etablert Prosessindustriens Miljøfond. Gjennom avtale med norske myndigheter, forplikter industrien seg til å redusere utslippsnivået av svoveldioksid med 5.000 tonn pr. år innen 2010. Siden 1999 har Elkem i Norge lyktes i å redusere utslippet av svoveldioksid med ca. 880 tonn, gjennom en kombinasjon av redusert produksjon av utslippsintensive produkter og fokus på bruk av kull med lavt svovelinnhold.

Utslipp av gasser fra biologiske materialer

Elkem og Borregaard benytter biologisk karbon og biobrensel i produksjonen. Den karbondioksid som da oppstår, går inn i karbonets naturlige kretsløp og anses derfor ikke å gi opphav til uønskede miljøeffekter.

Utslippet av karbondioksid fra forbrenning av biobrensel til produksjon av termisk energi i Borregaard, var i 2005 ca. 286.000 tonn, noe som er ca. 20 % høyere enn i 2004.

Utslippet av karbondioksid og svoveldioksid fra oksidasjon av biologisk karbon (trekull og flis) ved elektrokjemisk fremstilling av ferrosilisium og silisiummetall i Elkem var henholdsvis ca. 520.000 tonn og 150 tonn i 2005.

OM ORKLA FOODS

Orkla Foods er en ledende utvikler, markedsfører og leverandør av næringsmidler i Norden, Sentral- og Øst-Europa samt Russland. Virksomheten er konsentrert rundt sterke, egne merkevarer og konseptløsninger. Orkla Foods er inndelt i tre hovedområder: Orkla Foods Nordic, Orkla Foods International og Orkla Food Ingredients.

Orkla Foods fremstiller pizza/paier, sauser, mellommåltider, ferdigmat, frukt- og bærbaserte produkter, konserverte grønnsaker, sjømat, foredlede poteter, bakeingredienser, bakervarer, margarin og sjokolade.

I 2005 kjøpte Orkla Foods den russiske virksomheten SladCo, og Bakers ble fullt integrert i virksomhetsområdet. Begge disse selskapene inngår i rapporteringen. Ved årsskiftet 2005/2006 hadde Orkla Foods 67 produksjonsanlegg i 14 land og 10.324 årsverk.

Miljøhendelser i 2005

Arbeidsmiljø

Sykefraværet i Orkla Foods (eksklusive SladCo) var for 2005 på 5,9 %, som er det laveste i selskapets historie.

H-verdien (antall skader med fravær pr. million arbeidstimer) er sunket fra 20 i 2002 til 14 i 2005 (eksklusive SladCo). Det er igangsatt tiltak for å redusere skadefrekvensen ytterligere, spesielt i selskapene med høyest H-verdi. SladCo, som ble en del av Orkla Foods i 2005, hadde i fjerde kvartal en H-verdi på 2,2. Dermed er SladCo det selskapet i Orkla Foods med den laveste H-verdien.

Råvarer og emballasje

Orkla Foods klarte også i 2005 å holde fast ved sin restriktive holdning til å benytte råvarer fra genetisk modifiserte organismer (GMO) i produksjonen av næringsmidler.

Orkla Foods' selskaper fortsatte i 2005 sitt arbeid med å velge optimale emballasjeløsninger, så vel på eksisterende som på nye produkter. Målsettingen for selskapene er å finne det riktige forholdet mellom kostnader, produksjonseffektivitet og miljøhensyn. Et eksempel er Stabburet, som i 2005 reduserte tykkelsen på boksen på Stabbur-Makrell. Prosjektet resulterte i en reduksjon av aluminiumsforbruket på 66 tonn.

Emballasjeforbruket pr. tonn ferdigvare i Orkla Foods steg i 2005 med 14 % (eksklusive Bakers og SladCo). Til tross for flere pågående prosjekter på emballasjeoptimering, er forbruket gått opp fordi mengden produkt pr. forpakning er blitt redusert av markedsmessige årsaker.

Energi

Utvidelsen av Orkla Foods i 2005 har medført en kraftig økning i det totale energiforbruket. Totalt steg forbruket fra 639 GWh i 2004 (inklusive Bakers) til 894 GWh i 2005, noe som tilsvarer en økning på 40 %.

I 2005 ble den svakt synkende trenden på energiforbruk pr. mengde ferdigvare brutt. Energiforbruket steg fra 0,89 MWh pr. tonn ferdigvare i 2004 til 1,02 MWh pr. tonn ferdigvare i 2005. Økningen skyldes i all hovedsak at SladCos forbruk er inkludert. Sett bort fra SladCo, lå energiforbruket pr. mengde ferdigvare i 2005 på samme nivå som i 2004. Procordia Food, Stabburet og Felix Fenno-Baltic hadde i 2005 en reduksjon av energiforbruket pr. mengde ferdigvare, mens øvrige virksomheter ikke klarte å få ned forbruket. Et eksempel på en fabrikk som har redusert energiforbruket, er Stabburets pizzafabrikk på Stranda, som i løpet av 2004 påbegynte et omfattende enøkarbeid. Aktivitetene i 2005 resulterte i en energibesparelse på ca. 750 MWh, som tilsvarer en nedgang på ca. 3 %.

Avfall og utslipp

De fleste fabrikker i Orkla Foods har konsesjoner fra myndighetene på utslipp, avfall og støy. Noen fabrikker fikk nye konsesjonsavtaler i 2005. Flere fabrikker lyktes i løpet av 2005 med å redusere utslipp til vann. Et eksempel er Procordia Foods fabrikk i Eslov, som reduserte utslippet av BOF (mengde organisk stoff som brytes ned biologisk) fra 1.772 tonn i 2004 til 1.306 tonn i 2005. Nedgangen skyldes redusert produksjonsvolum, men også tekniske forbedringer i produksjonen samt økt fokus fra produksjonsmedarbeidere.

Orkla Foods' utslipp av karbondioksid økte fra 71.000 tonn i 2004 til 115.000 tonn i 2005. Økningen skyldes i all hovedsak at selskapene Bakers og SladCo er inkludert. Utslipet av svoveldioksid var ca. 56 tonn, som er på nivå med tidligere.

Også i 2005 fortsatte fabrikkene sin systematiske innsats med avfallssortering. I videreført virksomhet ble mengden avfall til deponi redusert med 10 % fra 2004.

Utfordringer

Arbeidsmiljø

H-verdien varierer relativt mye mellom de ulike selskapene i Orkla Foods. Det er satt i gang flere tiltak for å redusere skadefrekvensen, og siden 2002 er H-verdien sunket fra 20 i 2002 til 14 i 2005 (eksklusive SladCo). I 2006 intensiveres arbeidet, spesielt i selskapene med de høyeste H-verdiene. Et langsiktig mål er at alle selskaper skal ha en H-verdi under 10, og målet for 2006 er å få ned H-verdien til 9 (inklusive SladCo).

Det arbeides også aktivt for å senke sykefraværet ytterligere. Målet for 2006 er at sykefraværet skal reduseres fra 5,9 % til 5,4 %.

Energi- og vannforbruk

Både av økonomiske og miljømessige grunner må energi- og vannforbruket pr. mengde ferdigvare reduseres. Energi- og vannprisene blir stadig høyere, samtidig som mange produksjonsprosesser blir mer energikrevende, med mindre forbrukerpakninger og kortere produksjonsserier. Fra 2001 til 2005 lå energi- og vannforbruket pr. tonn ferdigvare i Orkla Foods på et tilnærmet uendret nivå (sett bort fra SladCo, som ble inkludert i statistikken i 2005). I 2006 skal en rekke tiltak settes i verk for å få ned energi- og vannforbruket.

Avfall og utslipp

Mengden avfall fra produksjonen skal reduseres ytterligere i årene som kommer. Flere fabrikker har investert i egne avfallssentraler for å effektivisere arbeidet med å sortere ulike typer avfall. Arbeidet med å redusere og sortere avfallet videreføres i 2006.

Mengden utslipp til vann er sterkt koblet til utbyttet i produksjonsprosessene. Derfor er det både av økonomiske og miljømessige grunner særdeles viktig å arbeide for god prosesstyring med lavest mulig råvareforbruk. Pågående arbeid vil bli videreført i 2006.

Annet

Betydelige mengder ammoniakk benyttes som kuldemedium i de større kjøle- og fryseanleggene på fabrikkene. Dersom en ulykke oppstår, er det en risiko for at ammoniakkgass lekker ut, og at dette kan føre til personskader. Anleggene er derfor utformet på en måte som gjør risikoen for denne typen ulykker liten. For å holde fokus på sikkerhet arrangeres jevnlig beredskapsøvelser ved fabrikker der det finnes store mengder ammoniakk.

Mål og måloppnåelse

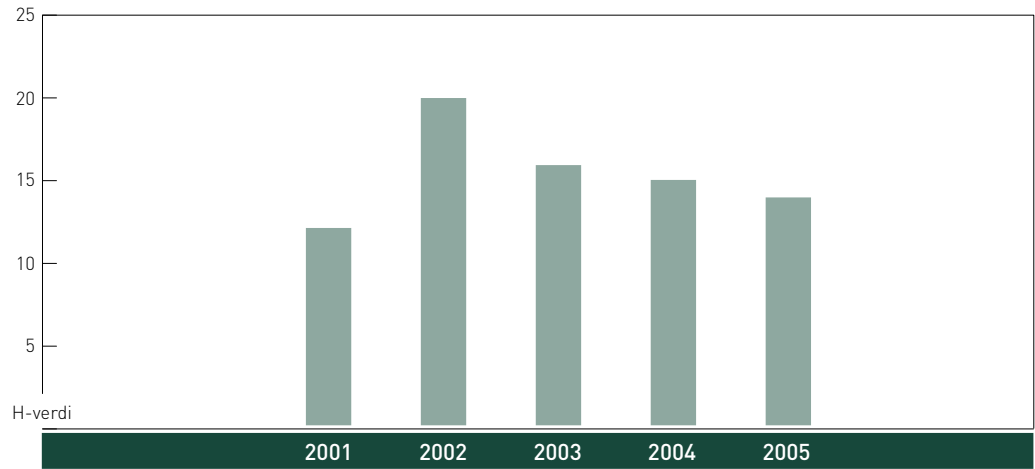
I Orkla Foods har arbeidet med å redusere antallet arbeidsskader og sykefraværet høy prioritet. Innen det ytre miljøet fokuseres det på valg av råvarer, emballasje, energi- og vannforbruk, avfall og utslipp.

Område	Målsetting	Resultat
Arbeidsmiljø	Forebygge arbeids-skader og sykefravær gjennom ulike tiltak	H-verdien ble redusert fra 20 i 2002 til 14 i 2005 (eksklusive SladCo og Panda). Det er satt i gang flere tiltak for å redusere antall skader ytterligere. For første gang hadde Orkla Foods et sykefravær på under 6 %. Sykefraværet i 2005 ble 5,9 %, og det er en nedgang fra 6,3 % i 2004.
Råvarer	Unngå genmodifiserte råvarer og ingredienser i produksjon av næringsmidler	Orkla Foods' restriktive holdning til bruk av moderne genteknikk i produksjonen av næringsmidler ble opprettholdt i 2005 gjennom et systematisk og møysommelig arbeid der avdelingene for innkjøp, kvalitetssikring og produktutvikling samarbeider.
Emballasje	Bytte ut og optimere mengden emballasje samt øke muligheten for materialgjenvinning	Emballasjeforbruket i Orkla Foods (eksklusive Bakers og SladCo) steg i 2005 med 14 %, fra 129 til 147 kg pr. tonn ferdigvare.
Energi	Redusere energiforbruket og velge energiformer som gir opphav til så liten miljøpåvirkning som mulig	I perioden 2001 til 2004 ble energiforbruket pr. tonn ferdigvare i Orkla Foods redusert med 3 %. Fra 2004 til 2005 økte energiforbruket med 14 %, fra 0,9 til 1,0 MWh pr. tonn ferdigvare i 2005. Økningen skyldes inkludering av SladCo, som har et betydelig høyere energiforbruk pr. mengde ferdigvare enn øvrige Orkla Foods.
Avfall og utslipp	Gjennom valg av energiform, redusere utslipp av drivhusgasser og forsurende gasser fra fabrikkene	I perioden 2001 til 2004 var utslippet av karbondioksid nærmest på et uendret nivå, med et gjennomsnitt på 70.000 tonn pr. år. I 2005 økte utslippet til 115.000 tonn. Økningen skyldes at Bakers og SladCo nå inngår i rapporteringen. Utslippet av svoveldioksid har vært tilnærmet konstant i perioden 2001–2005, med et gjennomsnitt i perioden på 57 tonn pr. år.
	Gjenvinne materiale og redusere avfallskostnadene ved å sortere emballasje og avfall	Samtlige fabrikker driver kildesortering. I perioden 2001 til 2005 økte innsamlingen av emballasje med 50 %, fra 4.700 tonn i 2001 til 7.100 tonn i 2005. Mengden avfall til deponi ble i samme periode redusert med 62 %.

Resultat 2001–2005

Arbeidsmiljø

UTVIKLINGEN I ANTALL ARBEIDSSKADER (H-VERDIER¹) INNEN ORKLA FOODS^{2 3}

¹ Antall skader med fravær pr. million arbeidstimer

² Fra Orkla Foods International er kun Felix Austria inkludert i 2001

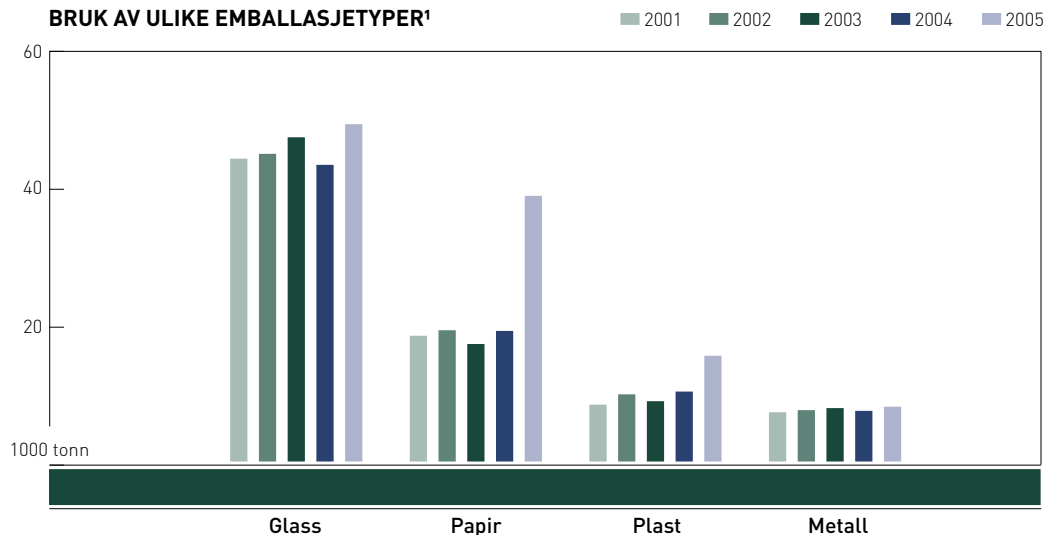
³ SladCo er ikke inkludert i 2005

Orkla Foods har en gjennomsnittlig H-verdi (antall skader med fravær pr. million arbeidstimer) som er høyere enn gjennomsnittet for Orkla. Variasjonen mellom de ulike virksomhetene er stor. H-verdien i Orkla Foods er på et for høyt nivå, og siden 2003 er det satt i gang flere tiltak for å få ned antallet arbeidsskader. H-verdien er sunket fra 20 i 2002 til 14 i 2005.

SladCo ble inkludert i Orkla Foods' rapportering på arbeidsmiljø først i fjerde kvartal 2005, og er derfor ikke med i det gjennomsnittlige tallet for 2005. SladCo hadde i fjerde kvartal 2005 en H-verdi på 2,2, som er den laveste verdien i Orkla Foods. Et langsiktig mål for Orkla Foods er at alle virksomheter skal ha en H-verdi som er lavere enn 10.

Bruk av emballasje

BRUK AV ULIKE EMBALLASJETYPER¹

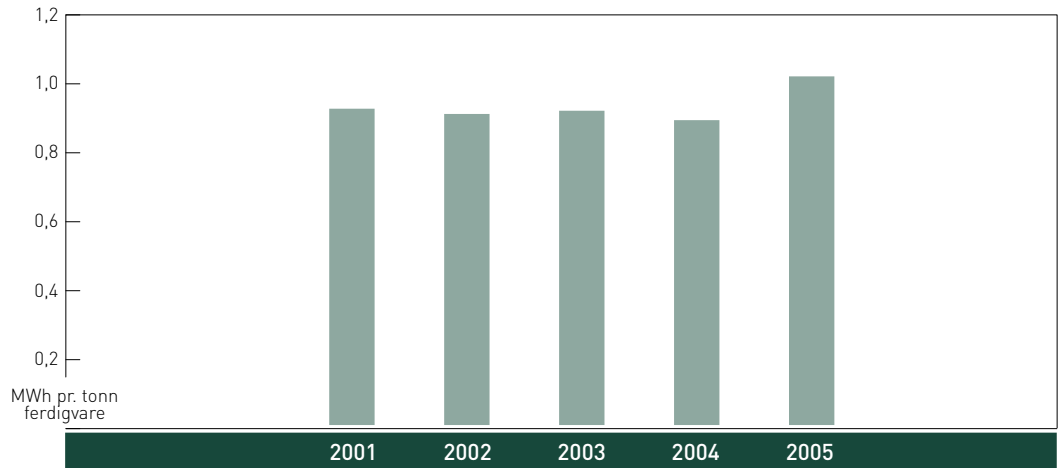

¹ Bakers og SladCo er inkludert fra 2005

Fremstillingen viser bruk av ulikt materiale for emballasje til produkter i Orkla Foods. I gjennomsnitt benyttes ca. 129 kg emballasjemateriale pr. tonn ferdigvare, men variasjonene mellom ulike produkttyper er store. Glass og papir (inklusive kartong og bølgepapp) er de tyngste materialene. Mengden glass steg i 2005 pga. økt produksjon av produkter i glassemballasje, først og fremst i Danmark og Baltikum. Den økte bruken av plast og papir skyldes først og fremst inkludering av nye virksomheter (Bakers og SladCo).

Energi

BRUK AV ENERGI¹

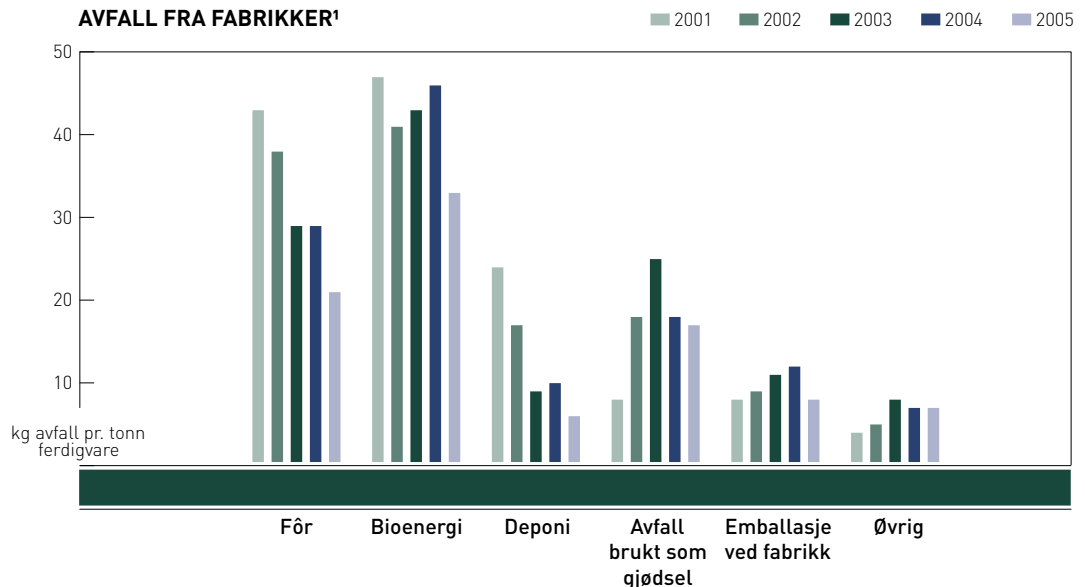
¹ Bakers og SladCo er inkludert fra 2005

I perioden 2001 og 2004 var det en svak nedgang i energiforbruket pr. tonn ferdigvare. I 2005 ble trenden brutt, og energiforbruket steg fra 0,89 (i 2004) til 1,02 MWh pr. tonn ferdigvare. Økningen skyldes i all hovedsak SladCo. For videreført virksomhet var energiforbruket i 2005, det samme som i 2004; 0,89 MWh pr. tonn ferdigvare. At energiforbruket ikke ble redusert for videreført virksomhet, skyldes økt produksjon av høfopredede produkter, samtidig med at mengden produkt pr. forpakning er blitt redusert av markedsmessige årsaker.

I 2005 var det totale energiforbruket 894 GWh, sammenlignet med 639 GWh i 2004. For videreført virksomhet var energiforbruket 666 GWh i 2005.

Avfall

AVFALL FRA FABRIKKER¹

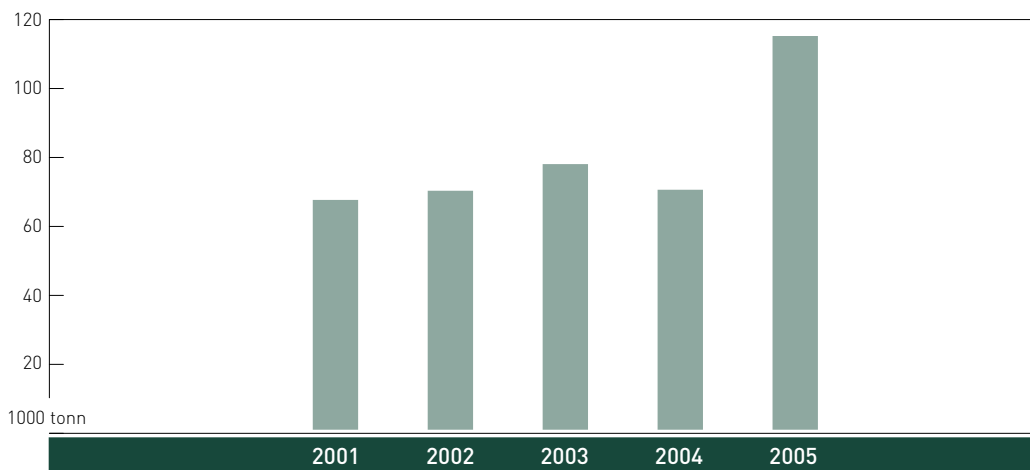

¹ Bakers og SladCo er inkludert fra 2005

Orkla Foods' fabrikker hadde i 2005 ca. 80.000 tonn avfall (dette tilsvarer 91 kg pr. tonn ferdigvare). Hoveddelen var organiske restprodukter som ble benyttet til produksjon av bioenergi (ca. 29.000 tonn), produksjon av fôr (ca. 18.000 tonn), og til gjødsel (ca. 15.000 tonn). Mengden avfall til deponi ble redusert med 15 % pr. år i samme periode (fra 13.700 tonn i 2001 til 5.300 tonn i 2005). Samtlige fabrikker sørger for å samle inn og sortere brukt emballasje, som deretter går til gjenvinning. I perioden økte innsamlingen av emballasje med 12 % pr. år (fra 4.700 tonn i 2001 til 7.100 tonn i 2005).

Utslipp av karbondioksid og svoveldioksid

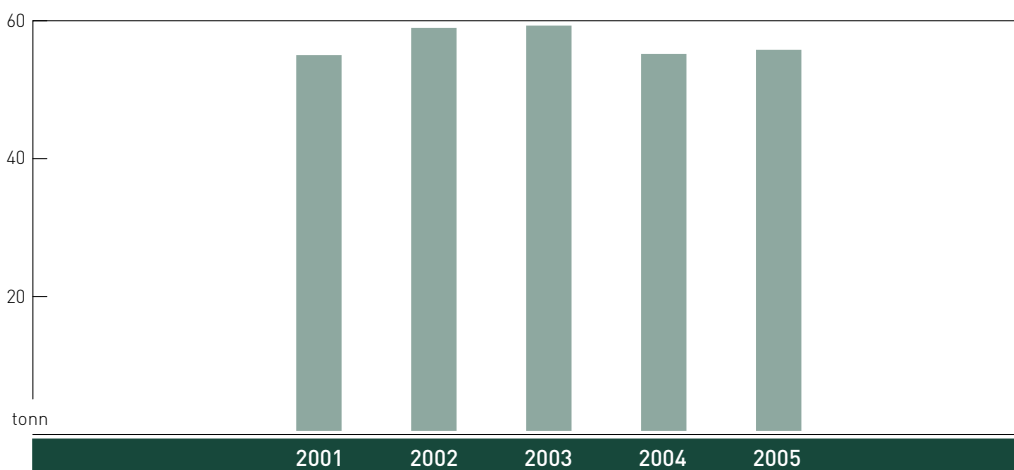
UTSLIPP AV KARBONDIOKSID¹

¹ Bakers og SladCo er inkludert fra 2005

Orkla Foods' utslipp av karbondioksid kommer fra forbrenning av olje, naturgass og propan. I perioden 2001 til 2004 var utslippet på et nærmest uendret nivå, med et gjennomsnitt på 70.000 tonn pr. år. 2003 utgjorde et unntak, med et utslipp på 78.000 tonn. Bakgrunnen var økt oljeforbruk i produksjon av termisk energi i de norske fabrikkene, noe som skyldtes høye elektrisitetspriser. I 2005 økte utslippet markant til 115.000 tonn. Økningen skyldes dels inkludering av nykjøpte virksomheter, dels at Bakers ble inkludert i rapporteringen fra 2005.

UTSLIPP AV SVOVELDIOKSID¹

¹ Bakers og SladCo er inkludert fra 2005

Utslippet av svoveldioksid kommer fra forbrenning av olje. I perioden 2001 til 2005 var utslippet høyest i 2002 og 2003, da utslippet lå på 59 tonn. Årsaken til de høyere verdiene i 2002 og 2003, er fremfor alt økt forbruk av tungolje i Pöhltsamaa-Felix i 2002 og 2003. Økningen fra 55 tonn i 2004 til 56 tonn i 2005 skyldes at Bakers ble inkludert i rapporteringen fra 2005.

OM ORKLA BRANDS

Orkla Brands dekker områdene vaskemidler, hygiene/kosmetikk, snacks, godterier, kjeks, dagligtekstiler samt kosttilskudd og helseprodukter. Virksomhetene har lange og solide tradisjoner, og utvikler, produserer og markedsfører ledende merkevarer som har sterk identitet og stilling hos forbrukerne og i handelen. Orkla Brands omfatter de mest reklame- og marketingintensive produktgruppene i Orkla.

Orkla Brands har sin hovedvirksomhet i Norden og teller ca. 3.100 ansatte. Virksomhetsområdet har totalt 14 anlegg i fem land. Chips og Collett Pharma ble i 2005 innlemmet i Orkla Brands, og vil begge inngå i denne rapporteringen.

Innen Orkla Brands er åtte fabrikker sertifisert etter ett eller flere ISO-systemer. I tillegg etterleves lovpålagte nasjonale systemkrav for ivaretagelse av sikkerhet innen helse, arbeidsmiljø og eksternt miljø.

Miljøhendelser i 2005

Arbeidsmiljø

I 2005 var det fokus på å styrke arbeidsmiljøet ved fabrikkene gjennom risikoanalyser, oppfølging og revidering av styringssystemene, fastsettelse av mål, sikkerhetssamtaler og jevnlig vernerunder samt eksterne revisjoner. Arbeidet med å rapportere ulykker, skader og nestenulykker inn i fabrikkenes avvikssystemer er intensivert. Avvikssystemene brukes aktivt for å iverksette korrigerende tiltak.

Alle virksomhetene i Orkla Brands (ekskl. snacksvirksomhetene) ble i 2004 revidert etter Veritas' ISRS-systemet – et rangeringssystem innen sikkerhet. Handlingsplanene etter disse revisjonene ble fulgt opp i 2005. Dette har vært en sterkt medvirkende årsak til en betydelig reduksjon av personskader ved de reviderte Orkla Brands' fabrikkene. Skadestatistikken (H-verdi) for 2005 er for første gang kommet under 10.

Den nylig overtatte snacksvirksomheten har betydelig høyere personskadefrekvens og revisjoner etter ISRS-systemet vil bli vurdert.

Det ble i 2005 ikke registrert ulykker som har medført dødsfall eller alvorlig invaliditet.

Sykefraværet i Orkla Brands falt fra 9,4 % i 2004 til 7,3 % i 2005. Det viktigste bidraget kom fra Göteborgs Kex, der intensivt oppfølgingsarbeid av sykmeldte og påtrykk fra offentlige myndigheter synes å gi effekt. La Mote, Sætre og Peter Möller har også hatt en nedgang i sykefraværet. I Lilleborg og Nidar har sykefraværet endret seg lite fra 2004 til 2005. Alle Orkla Brands' virksomheter i Norge er IA-bedrifter.

Utslipp

Det langsiktige arbeidet med å redusere mengden organisk substans i prosessvannet som slippes ut i det offentlige avløpsvannet fra Lilleborgs fabrikk på Ski, viser fortsatt gode resultater. Konesjonsgrensen er 3,5 tonn KOF pr. uke, mens utslippet fra fabrikkene i 2005 lå på 1,8 tonn KOF pr. uke. Viktige tiltak har vært reduksjon og økt gjenbruk av vaskevann, noe som er oppnådd gjennom utvikling av nye produktformuleringer, investeringer og endringer av driftsrutiner. Fabrikken skal forbedre dagens lave utslipp ytterligere i 2006.

Lilleborgs vaskemidler og produkter til personlig pleie ender etter bruk i det kommunale avløpsnett. Lilleborg arbeider derfor iherdig med å velge råvarer som er lettest mulig nedbrytbare i vannmiljøet, og som er minst mulig belastende for vannorganismer.

8 av Orkla Brands' 14 fabrikker er konsesjonsbelagt. KiMs i Danmark overskred i 2005 gjeldende utslippstillatelse for spillvann ved enkelte anledninger. De danske myndighetene er kjent med dette, og ny og utvidet utslippstillatelse er innvilget av kommunen.

Annet

Lilleborg var den første norske dagligvareprodusenten som med flytende Omo Color fikk et produkt sertifisert for Svanen i 1993. Andelen svanemerke dagligvareprodukter har holdt seg stabilt over 45 % de siste årene. I 2005 ble det lansert en ny serie med 22 svanemerke rengjøringsprodukter til det profesjonelle marked. Andelen NAAF (Norges Astma- og Allergiforbund)-tilpassede produkter har økt fra 2 % i 1995 til over 10 % i 2005, da også to nye NAAF-anbefalte produkter ble lansert.

Lilleborg sluttførte det krevende arbeidet med å endre produktsammensetning og merking i god tid innen EUs nye regler for vaske- og rengjøringsmidler trådte i kraft i oktober 2005. Lilleborg har lagt ut både HMS-datablader og datablader for bestanddeler på bedriftens nettside.

Göteborgs Kex tilbyr KRAV-merkede produkter, også Topp og Chips produserer ulike miljømerkede produkter. I 2005 meldte Nidar, La Mote og Lilleborg seg inn i «Initiativ for etisk handel».

Flere av de norske selskapene benytter merket Grüne Punkt for å synliggjøre at de medvirker til å finansiere de ulike materialgjenvinningselskapene.

Utfordringer

Utslipp og avfall

I perioden 2001–2005 varierte den totale mengden avfall i Orkla Brands (ekskl. snacksvirksomhetene) mellom 63 og 71 kg avfall pr. tonn ferdigvare. Dette skyldes først og fremst mangel på konsekvente rutiner for avfallssortering og variasjoner i produksjonsmengdene. I løpet av 2005 ble sorteringen av avfall forbedret, og andelen avfall som går til deponi er kraftig redusert. I Nidar, Göteborgs Kex og snacksvirksomhetene, er reduksjon av produktavfall og produksjonsvrak spesielt utfordrende. Arbeidet med å høyne utbyttet, og på den måten redusere avfallsmengdene, fortsetter med økende styrke i 2006.

Flere av fabrikkene arbeider med å redusere problemene med støy, lukt og støv for nærmiljøet.

Energiforbruk

Mange av de norske fabrikkene har både el-kjel og oljekjel. Fabrikkene følger daglig opp strøm- og oljeprisene, og har som policy å bruke el-kjel så lenge strømprisen er lavere eller lik oljeprisen. I 2005 ble oljekjel brukt i svært liten grad. Det forventes at bruken av el-kjel for energiproduksjon ikke reduseres i 2006.

Nidar gikk i 2005 over fra olje- til gassfyring av fyrkjel. Dette medfører enklere energiproduksjon og redusert utslipp av karbondioksid og svoveldioksid. Nidar har også satt som mål å redusere energiforbruket med 5 GWh innen 2009. Dette gjøres i samarbeid med Enova.

Råvarer og emballasje

Orkla Brands jobber med emballasjeutvikling på flere felt, blant annet er virksomhetsområdet representert i «Emballasjedugnaden NOK» der dagligvareleverandørene, emballasjeprodusentene og handelen er gått sammen for å motivere aktørene i emballasjekjeden til å innføre egenkontroll som sikrer emballasjeoptimering.

Lilleborg arbeider systematisk med å redusere mengden emballasje til vaskemidler. Overgang til refill-løsninger og konsentrerte produkter har bidratt til å gjøre det mulig å redusere emballasjemengden. Etter en jevn nedgang i emballasjemengde pr. vask gjennom store deler av 1990-tallet, har emballasjemengden økt noe siden begynnelsen av 2000-tallet. Dette skyldes overgangen til en større andel flytende vaskemidler og mer letthåndterlige engangspakninger. Arbeidet med å redusere forbruket av emballasje fortsetter i 2006.

Annet

Et viktig arbeid for å fremme produktivitet og redusere uønskede miljøeffekter i flere av fabrikkene er innføringen av den japanske kvalitetsmodellen TPM – Total Productivity Maintenance. Modellen innebærer blant annet kompetanseheving og selvstendigjøring av de ansatte. I 2005 var fremdriften i dette arbeidet noe lavere enn planlagt, men arbeidet skal intensiveres i 2006.

Alle selskapene i Orkla gjennomfører en større medarbeiderundersøkelse hvert tredje år for å kartlegge medarbeidernes arbeidssituasjon. I 2006 skal en ny undersøkelse gjennomføres i Orkla Brands.

Alle selskapene stiller miljøkrav til leverandørene av ulike råvarer og kjemikalier. Göteborgs Kex krever at transportørene skal kunne vise til et aktivt miljøarbeid, og OLW krever at de skal være miljøsertifisert innen 2007. I dag er fem av OLWs ni transportører sertifiserte.

Mål og måloppnåelse

Orkla Brands har hovedfokus på arbeidsmiljøsituasjonen, valget av vaskemiddelkjemikalier og på reduksjon av mengden avfall. Ytterligere reduksjon i forbruket av energi og utslipp til vann og luft er også høyt prioritert.

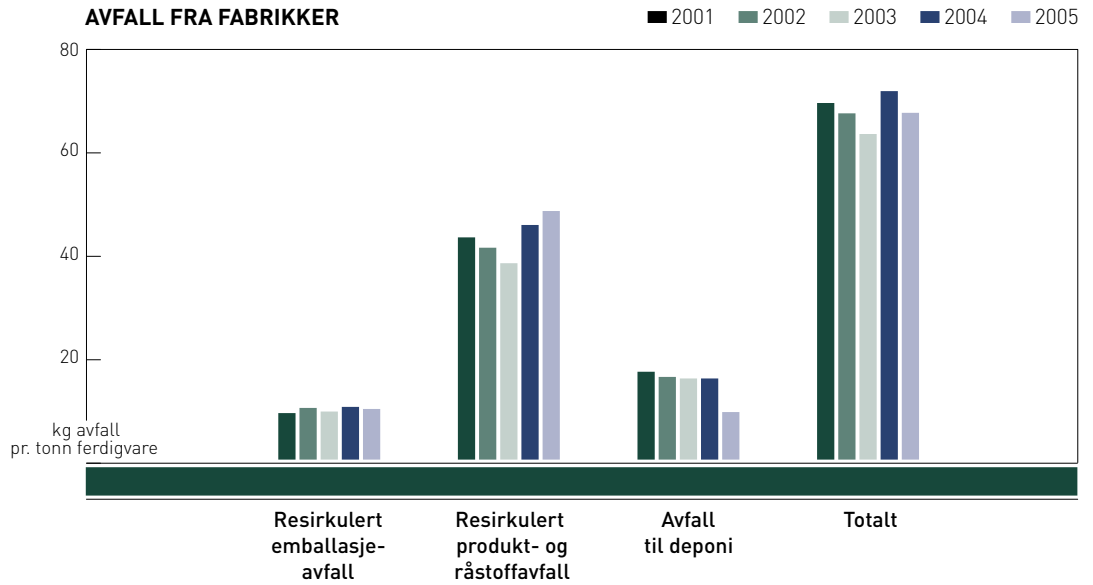
Det har de siste årene vært lagt ned store ressurser i miljø-, kvalitets- og sikkerhetsertifiseringer, og åtte av 14 fabrikker er sertifiserte etter én eller flere ISO-standarder.

Område	Målsetting	Resultat
Arbeidsmiljø	Forebygge arbeids-skader og sykefravær gjennom ulike tiltak.	<p>Skadefrekvensen (H-verdien) i Orkla Brands (ekskl. snacksvirksomhetene) ble redusert fra 15,9 (2004) til 9,8 (2005). Målet er å redusere verdien ytterligere. De nyervervede virksomhetene innen Snacks vil bli innlemmet i en felles Orkla Brands-rapportering f.o.m. 2006.</p> <p>Arbeid med å fjerne arbeidsoperasjoner som kan være skadelige har vært i fokus i 2005. For å unngå tunge løft og uhensiktsmessige arbeidsstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har Nidar gått over til flowpakkede produkter og investert i en automatisk kartonerer • skal Peter Möller investere i en auto-matisk pakkemaskin • har KiMs i Danmark bygget om en multipakkenhet. <p>Investeringer i nytt analyseutstyr ved flere laboratorier har medført redusert bruk av miljø- og helsefarlige kjemikalier.</p>
Avfall og utslipp	Redusere mengden avfall og utslipp fra fabrikkene	<p>Göteborgs Kex har som målsetting å øke utbyttet fra 80,4 % (2005) til 80,8 % (2006) og redusere mengden usortert avfall fra 13,6 (2005) til 10,5 kg pr. tonn produkt (2006).</p> <p>Nidar gikk i 2005 over fra olje- til gass-fyring for å kunne redusere utslippet av karbondioksid og svoveldioksid.</p>
Forbruk av kjemikalier	Redusere det totale forbruket av vaske-middelkjemikalier gjennom å velge optimale formulerin-ger med hensyn til effektivitet, kvalitet og miljø	<p>Mengden kjemikalier pr. tøyvask som i perioden 1996–2004 ble redusert fra 52,1 g til 47,3 g, økte noe i 2005. Dette skyldes en økning i bruken av flytende tøyvaske-middel.</p> <p>Mengden ikke lett nedbrytbare kjemikalier pr. vask ble redusert fra 1,7 g i 1996 til 0,8 g i 2005.</p>
Bruk av emballasje	Redusere emballasje-forbruket	<p>Ved utvikling av nye produkter jobbes det med å optimere emballasjen. Utfordrin-gen er at flere nylanserte produkter fra f.eks. Göteborgs Kex krever større mengder emballasje enn de tradisjonelle.</p> <p>Installering av en ny kassepakker på snacks-linjen i Chips har økt antall poser pr. kartong. Dette har økt vekten pr. pallplass med 25 % og redusert antallet transporter med 4–5 %, og dermed min-sket miljøpåvirkningen.</p>

Energi og vann	Kontinuerlig jobbe med å redusere forbruket av energi og vann	<p>Nidar har satt som mål å redusere energiforbruket med 5 GWh innen 2009. Dette gjøres i samarbeid med Enova.</p> <p>Nidar har redusert vannforbruket med 45 % siden 2002. Hovedårsaken er overgang fra nettvann til lukket system for kjøling.</p> <p>Chips reduserte forbruket av elektrisitet pr. mengde ferdigvare med mer enn 4 % i perioden 2002–2005. Chips vurderer også muligheten for å erstatte fossilt brensel med egenprodusert biogass.</p> <p>I 2006 kommer flere av fabrikkene til å vurdere nye investeringer for å redusere energi- og vannforbruket. For eksempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utnytte varme fra tre luftkompressorer i KiMs Norge • Gjenvinne kokevann fra chipslinjen i KiMs i Danmark • Bruke spillvarme for oppvarming av lokaler i Topp <p>Peter Möller bruker hovedsakelig bio-brensel fra egen produksjon i varmeproduksjonen.</p>
Nærmiljøet	Redusere problemene med støy, lukt og støv i nærmiljøet	<p>På grunn av mye boligbygging i nærområdet, har Peter Möller høyt fokus på sin påvirkning av det ytre miljøet i 2006.</p> <p>KiMs Norge og KiMs i Danmark arbeider med å redusere utslippet av sjenerende lukt fra sine produksjonslinjer.</p>
Myndighetenes krav	<p>Fornye konsesjoner</p> <p>Tilpasse seg forskrifter</p>	<p>Ny avløpskonsesjon for Peter Möller er under vurdering av Oslo kommune.</p> <p>Nidar fjernet gammel bygningsmasse som inneholdt asbest i 2005.</p>
Informasjon og kommunikasjon	Ha god dialog i miljø-spørsmål med myndighetene og eksterne grupper.	I 2005 hadde Lilleborg møte med Norges Naturvernforbund og Grønn Hverdag for å diskutere ulike miljøutfordringer relatert til «hverdagskjemikalier».

Resultat 2001–2005

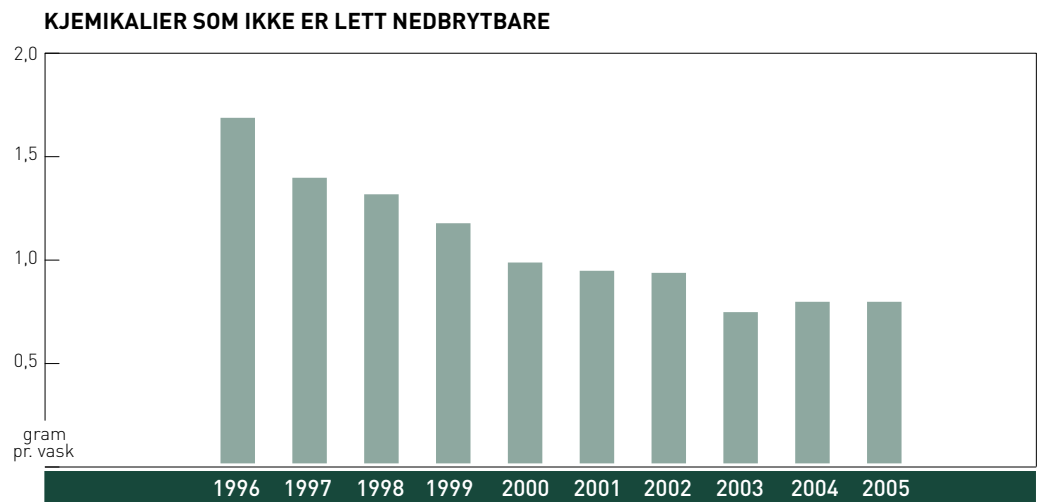
Avfall fra fabrikker

Orkla Brands har fokus på å redusere mengden avfall og restprodukter fra fabrikkene.

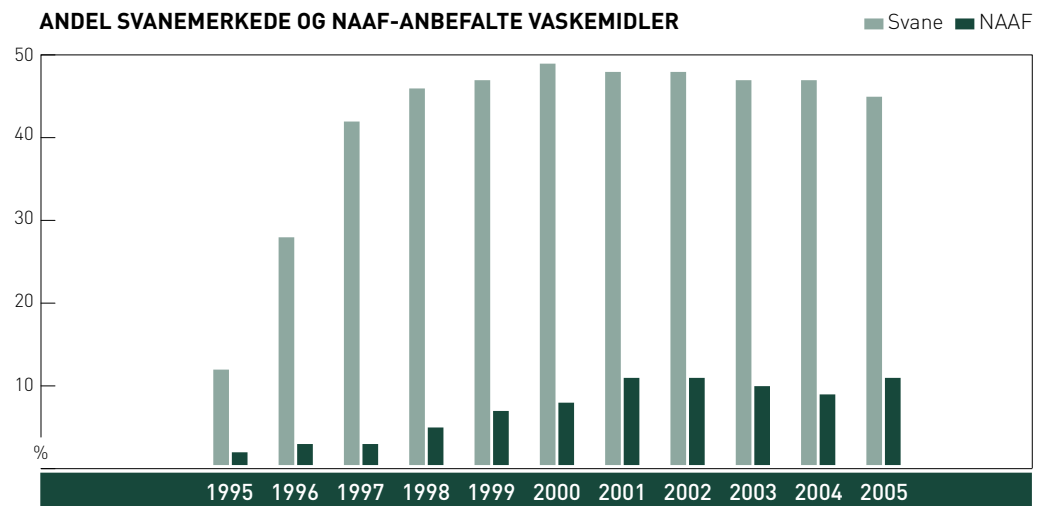
Fremstillingen viser mengden avfall pr. mengde ferdigvare fordelt på gruppene «resirkulert emballasjeavfall», «resirkulert produkt- og råstoffavfall» og «avfall til deponi», summert for selskapene Lilleborg, Göteborgs Kex, Nidar og Peter Möller. I perioden 2001–2005 varierte den totale mengden avfall i disse virksomhetene mellom 63,3 og 71,3 kg avfall pr. tonn ferdigvare. Dette skyldes først og fremst mangel på konsekvent avfallssortering og variasjoner i produksjonsmengdene. I løpet av 2005 ble sorteringen av avfall forbedret, og andelen avfall til deponi har dermed kunnet reduseres kraftig.

Kjemikalier som ikke er lett nedbrytbare

Lilleborg har fortsatt sitt arbeid med å miljøtilpasse vaskemidlene. Mengden «kjemikalier som ikke er lett nedbrytbare pr. vask» er redusert med over 50 % i den siste 10-årsperioden.

Andel svanemerkede og NAAF-anbefalte vaskemidler

Lilleborg tilbyr forbrukere miljømerkede og NAAF-anbefalte vaskemidler. Andelen svanemerkede vaskemidler er over 45 %, men har vist en svak nedgang det siste året. I 2005 ble det lansert en ny serie med 22 svanemerkede rengjøringsprodukter til det profesjonelle markedet.

Over 10 % av vaskemidlene til forbrukerne er anbefalt av Norges Astma- og Allergi-forbund (NAAF). NAAFs hensikt med anbefalingen er å hjelpe allergikere og overfølsomme personer med å finne produkter som reduserer risiko for allergiske reaksjoner.

OM ORKLA MEDIA

Orkla Media er Nordens femte største medieselskap, med kjernevirksomhet innenfor områdene dagspresse, ukepresse, direkte markedsføring og digitale medier. Gruppen har datterselskaper i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Polen, Tyskland, Litauen og Ukraina. Orkla Media ble etablert i 1983 og hadde i 2005 ca. 7.500 ansatte i åtte land.

Avisvirksomheten i Norge og Sverige består av lokalaviser med nummer én-posisjoner. Samlet opplag er på vel 400.000. Berlingske er den største aktøren i det danske avismarkedet og har også en sterk posisjon innen internettvirksomhet i Danmark.

I det polske avismarkedet er Orkla Media en av de største aktørene, med eierinteresser i 13 aviser og et samlet opplag på vel 560.000. I tillegg er selskapet inne i en regionavis i Ukraina og en i Litauen.

Gjennom sitt 50 % eierskap i Hjemmet Mortensen, er Orkla Media markedsleder i det norske ukebladmarkedet og fjerde største bladforlag i det svenske forbrukermarkedet. Orkla Media er en stor aktør innen dialogmarkedsføring, med virksomheter i Norge og Sverige.

Orkla Media har også eierinteresser i flere internettsselskaper i de tre skandinaviske landene og i Polen. I Tyskland eier Orkla Media internettavisen Netzeitung samt tilknyttede nettselskaper.

Miljøhendelser i 2005

Arbeidsmiljø

Orkla Media er svært opptatt av at arbeidsmiljøspørsmål, rutiner og standarder i alle selskapene er i tråd med myndighetenes retningslinjer, lover og HMS-forskrifter. Orkla Media har fokus på å styrke arbeidsmiljøet ved trykkerier og i redaksjoner gjennom risikoanalyser, vernerunder, sikkerhetssamtaler og kontinuerlig utdanning av medarbeidere. Selskapene kartlegger derfor arbeidsmiljøforholdene kontinuerlig og identifiserer helse- og trivselsproblemer for å kunne forebygge sykdom, skader og belastninger hos medarbeiderne.

H-verdien i Orkla Media registreres kun i de norske selskapene. I 2005 rapporterte Hjemmet Mortensen Trykkeri og Orkla Trykk Stokke H-verdier på henholdsvis 14,7 og 3,9. Begge verdiene har gått noe opp siden 2004.

De norske trykkeriene deltar i Inkluderende Arbeidsliv-avtalen (IA). Hjemmet Mortensen Trykkeri ble i november 2005 månedens IA-bedrift i Akershus/Oslo. Trykkeriet fikk prisen med begrunnelse i at de har lyktes med god forankring av Inkluderende Arbeidsliv i bedriften. I tillegg har de fått til et godt samarbeid mellom klubb og ledelse, samtidig som sykefraværet er vesentlig redusert i perioden 2003–2005.

Alle danske virksomheter gjennomfører en arbeidsplassvurdering og lager handlingsplaner på bakgrunn av vurderingen minst hvert tredje år.

Ingen av virksomhetene har hatt ulykker som har medført dødsfall eller alvorlig invaliditet i 2005.

Papirmakulatur

Trykkeriene i Orkla Media økte papirforbruket også i 2005, i hovedsak som følge av eksterne oppdrag. Samtlige trykkerier arbeider med å redusere mengden makulatur gjennom å få ned feilproduksjon og mengden oppstartsmakulatur. Totalt sett økte likevel makulaturandelen noe i Orkla Media i 2005. Orkla Press Polska har lyktes i å redusere makulaturandelen, mens Det Berlingske Officin rapporterte om en svak økning. Makulaturandelen hos Presspublica er lavere enn for de øvrige trykkeriene, fordi de har relativt lange serier av få titler. Hjemmet Mortensen har forholdsvis høy makulaturandel, på grunn av at ukeblader har mer fargetrykk og dermed krever mer kompliserte prosesser for å få den ønskede kvaliteten.

Energi og vann

Orkla Medias selskaper har som mål å redusere energiforbruket, og da spesielt strømforbruket. Forbruket av elektrisitet i trykkeriene har imidlertid vært uendret (0,24 MWh pr. tonn benyttet papir) fra 2004 til 2005. Arbeidet med energioptimering vil fortsatt ha høyt fokus de nærmeste årene, både av økonomiske og miljømessige årsaker.

Forbruket av vann i Orkla Media er redusert fra 0,41 til 0,38 m³ pr. tonn benyttet papir i perioden 2004–2005. Dagspresse Norge, Orkla Press Polska og Hjemmet Mortensen Trykkeri har redusert vannforbruket, mens det har vært tilnærmet uendret i Det Berlingske Officin og Presspublica.

Annet

Implementering av ISO-standarder i polske trykkerier har lettet arbeidet med tilpassing til nye miljøstandarder i forbindelse med Polens inntreden i EU i 2004. Orkla Press Polen har også felles avtaler om returordninger og økt samordning av innkjøp.

Orkla Trykk Norge innførte i 2005 et HMS-system, som inkluderer oversikter over lover, styrende dokumenter og dokumentasjonsrutiner i alle sine fire trykkerianlegg.

Utfordringer

Arbeidsmiljø

Trykkeriselskapene har de største arbeidsmiljøutfordringene i Orkla Media, noe som skyldes produksjonens art og pakking av aviser og ukeblader. Mange selskaper har også skiftordninger med nattproduksjon. For både journalister og trykkeriarbeidere i mediekonsernet er stressplager blitt et økende problem. Orkla Media jobber med ulike tiltak, som workshops og videreutdanning, for å kunne forebygge og møte denne type problemer bedre.

Arbeidet med ulike forebyggende tiltak for å få ned sykefraværet fortsetter i 2006. I Norge deltar alle selskapene i samarbeidsprosjektet Inkluderende Arbeidsliv. En av de viktigste delene av dette prosjektet er å få flere langtidssykemeldte og uføretrygdede tilbake i arbeidslivet. Mangfold på arbeidsplassen og tilrettelegging er viktige stikkord her. Orkla Media anser aktiv oppfølging fra arbeidsgiver som en av de viktigste faktorene i sykefraværsarbeidet.

Orkla Media gjennomførte felles medarbeiderundersøkelser i de nordiske selskapene i 2002 og 2004. Det ble da konstatert en svak positiv utvikling i resultatene over tid. En ny undersøkelse er planlagt gjennomført i 2006.

Orkla Trykk (Norge) har gjennomført risikoanalyser annethvert år. Analysen i 2004 resulterte i 90 ulike saker, som ble behandlet og gjennomført i 2005. Ny risikoanalyse etter Norsk Sikkerhetsorganisasjons modell skal gjennomføres høsten 2006.

Papirmakulatur

Trykkeriene i Orkla Media hadde satt seg konkrete mål for arbeidet med å redusere mengden makulatur i 2005. Makulaturandelen økte likevel for Orkla Media som helhet. Målsettingene opprettholdes for 2006.

Energi og vann

Orkla Medias selskaper har kontinuerlig fokus på reduksjon av energi- og vannforbruket. I 2005 var trykkerienes strømforbruk pr. tonn benyttet papir uendret sammenliknet med 2004, mens vannforbruket pr. tonn benyttet papir gikk ned med over 7 %. Besparingsarbeidet fortsetter i 2006.

Utslippsrettigheter

I 2006 må Bergske Avistryk i Danmark og Wydawnictwo Prasa Podlaska og Orkla Media Magazines (PL) i Polen fornye sine tillatelser for utslipp og bruk av grunnvann.

Annet

I Orkla Media ligger miljøkompetansen i de store trykkeribedriftene, og det er ingen sentral fagkompetanse innen miljø. Arbeidet for å utvikle gode standarder, rutiner og verktøy på tvers av selskapene fortsetter i ulike samarbeidsfora i 2006.

Dagspresse Norge er i ferd med å erstatte trykkeriene i Molde og Ålesund med et nytt anlegg på Nordvestlandet, noe som blant annet vil gi en mer miljøtilpasset prosess.

Mål og måloppnåelse

Orkla Media har fokus på arbeidsmiljøspørsmål og å redusere oppkomsten av papirmakulatur. Ytterligere reduksjon i forbruket av energi og utslippet til luft og vann har også høy prioritet.

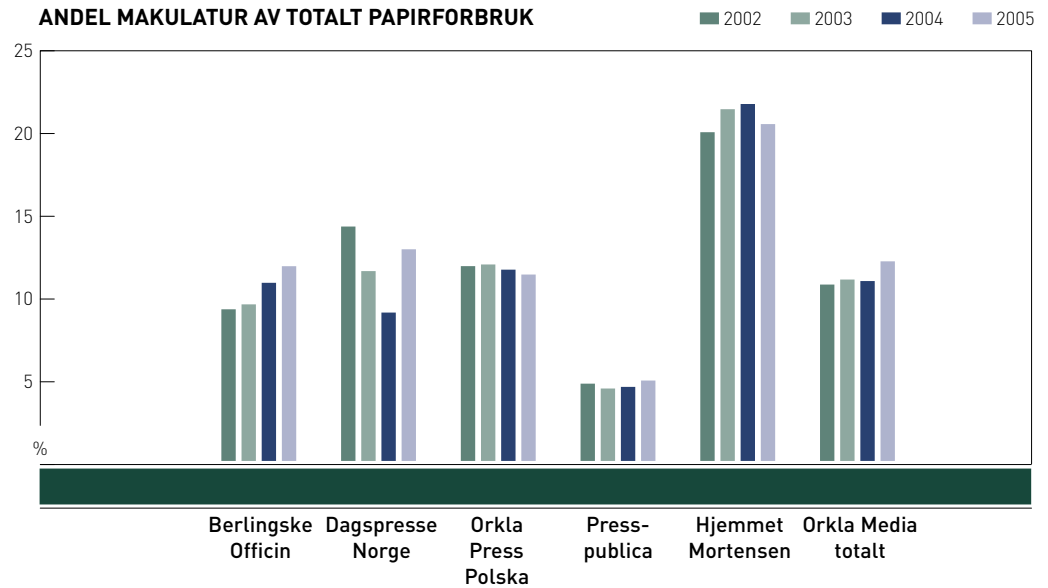
Det er lagt ned betydelige ressurser i miljø-, kvalitets- og sikkerhetsertifiseringer, og 4 av 18 trykkerier er i dag sertifisert etter én eller flere ISO-standarder.

Område	Målsetting	Resultat
Arbeidsmiljø	Gjennom ulike tiltak forebygge belastningslidelser og sykefravær samt bedre det psykososiale arbeidsmiljøet	<p>Alle trykkerier driver prosjekter og gjennomfører ulike tiltak for å forbedre arbeidsmiljøsituasjonen.</p> <p>De norske trykkeriene deltar i Inkluderende Arbeidsliv-avtalen (IA). Hjemmet Mortensen Trykkeri ble i november 2005 månedens IA-bedrift i Akershus/Oslo.</p> <p>I 2005 gjennomførte myndighetene en undersøkelse blant alle danske medievirksomheter om deres handlingsplaner for arbeidsmiljøarbeidet.</p> <p>Alle trykkeriene arbeider aktivt med å redusere støynivået.</p> <p>Berlingske Avistryk og Sjællandske Avistryk forventes å bli arbeidsmiljøsertifisert etter DS/OHSAS 18001 i 2006.</p>
Papir- makulatur	Redusere mengden makulatur ved trykkeriene.	<p>Samtlige trykkerier hadde fokus på reduksjon av papirmakulatur i 2005. Til tross for dette, økte makulaturandelen med 10 %. Størst var økningen i Det Berlingske Officin, mens Orkla Press Polska registrerte en liten reduksjon i andelen.</p> <p>Bergske Avistryk er godkjent med hensyn til Svanemerket. Trykkeriet har oppfylt målet om å sende 98,5 % av alt avfall til gjenvinning i 2005. Målet økes til 99 % i 2006.</p> <p>Orkla Trykk Nordvest har investert i et anlegg som effektivt pakker papirmakulatur for retur til Norsk Gjenvinning.</p>
Utslipp	Redusere utslippet av substanser som påvirker helse og miljø negativt	<p>Hjemmet Mortensen Trykkeri arbeider for ytterligere å få ned utslippet av karbonmonoksid (CO) og total mengde hydrokarboner (THC) fra pressene. Trykkeriet oppfyller utslippskonsesjonen med god margin.</p> <p>Orkla Media Magazines (PL) har jobbet aktivt med å redusere utslippet av isopropylalkohol i prosessvannet i 2005. Målet er å unngå bruk av kjemikaliet i fremtiden.</p> <p>Flere trykkerier benytter ulike kjøleaggregat. Arbeidet med å skifte ut miljøpåvirkende kuldemedier, som KFK, fortsetter.</p>

Forbruk av kjemikalier	Redusere det totale forbruket av fotokjemikalier	<p>Gjennom en overgang til ny foto- og trykk-teknologi, har det vært mulig å redusere forbruket av fotokjemikalier pr. tonn benyttet papir med over 30 % i perioden 2002–2005.</p> <p>Hjemmet Mortensen Trykkeri gjennomførte i 2005 et prosjekt for å redusere fargeforbruk og bedre bildekvalitet. Effektene av dette vil trolig kunne påvises i 2006.</p>
Energi og vann	Kontinuerlig jobbe med å redusere forbruket av energi og vann	<p>Strømforbruket i forhold til produksjonsnivået i trykkeriene er redusert i perioden 2002–2005. Bedre termostater og bruk av lavenergiutstyr har bidratt positivt.</p> <p>Orkla Trykk Stokke har redusert strømforbruket i forhold til produksjonsnivået ved å investere i omfattende enøktiltak. Arbeidet videreføres i 2006.</p> <p>Forbruket av vann i Orkla Media er redusert med 15 %, fra 0,44 til 0,38 m³ pr. tonn benyttet papir i perioden 2002–2005.</p> <p>Orkla Trykk Haugesund vurderer å investere i nytt sprayfuktanlegg i presse i 2006.</p>
Nærmiljøet	Redusere problemene med støy og lukt for nærmiljøet	<p>De fleste trykkeriene ligger i industriområder langt fra boligområder. Et fåtall trykkerier har fått klager på sjenerende lukt eller på støy nattetid ved krav på <40 dB ved tomtegrensen.</p> <p>Orkla Media Magazines (PL) kommer å forbedre anleggene for rengjøring av luft fra pressene i 2006 for å møte krav fra naboer (sjenerende lukt).</p>

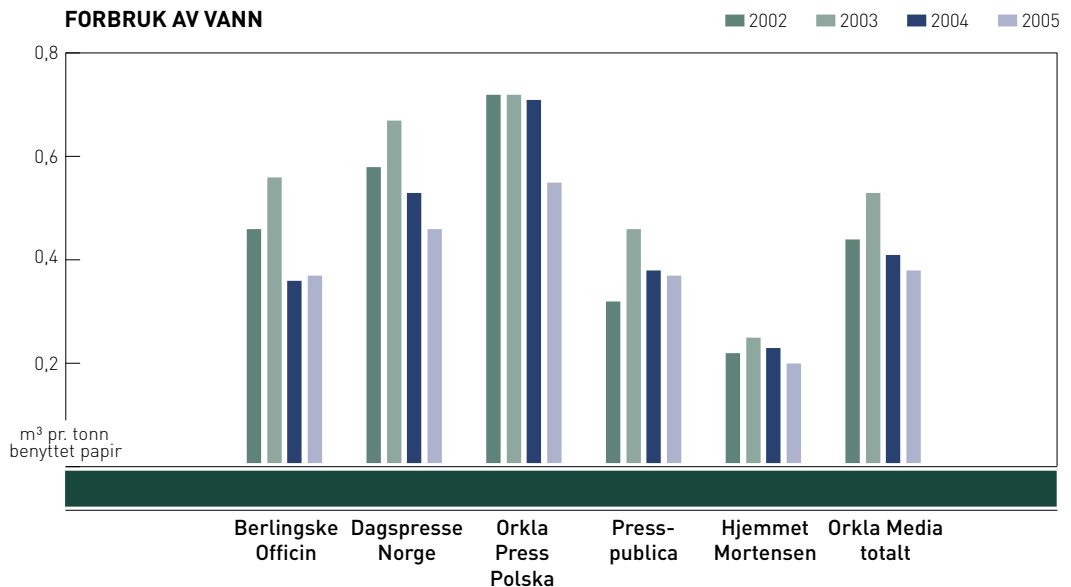
Resultat 2001–2005

Andel makulatur av totalt papirbruk

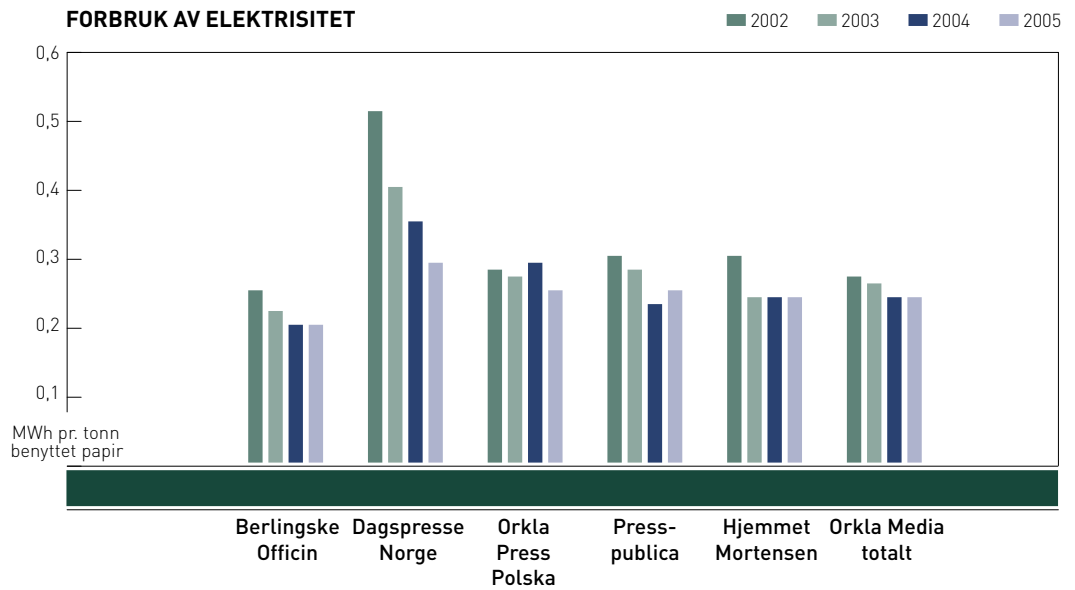
Trykkeriene i Orkla Media økte papirforbruket med 37 % i perioden 2002–2005, i hovedsak som følge av eksterne oppdrag. Totalt sett har også makulaturandelen økt noe. I perioden økte makulaturandelen med 25 % i Berlingske Officin, mens den ble noe redusert i Dagspresse Norge og i Orkla Press Polska. Makulaturandelen hos Hjemmet Mortensen er ikke sammenlignbar med avistrykkerienes, fordi ukeblader har mer fargestrykk og høyere kvalitetskrav.

Forbruk av vann

Som en følge av ulike besparingsprogram i Orkla Media, økte vannforbruket i trykkeriene med kun 19 % i perioden 2002–2005, til tross for en økning av papirforbruket med 37 %. Vannforbruket er forholdsvis lavt sammenlignet med hva som gjelder for Orklas øvrige virksomheter.

Forbruk av elektrisitet

Forbruk av elektrisitet ved trykkeriene i Orkla Media har økt med kun 20 % i perioden 2002–2005, tross en økning av papirforbruket med 37 %. I Dagspresse Norge har elektrisitetsforbruket gått ned med hele 40 % i perioden; fra 0,5 til 0,3 MWh pr. tonn benyttet papir. Det er forholdsvis små forskjeller i de ulike virksomhetenes elektrisitetsforbruk.

ELKEM

Elkem er et blant verdens ledende produsenter av metaller, legeringer og materialer basert på naturlig forekommende mineraler og malmer. Energi og karbon er de viktigste innsatsfaktorene i produksjonsprosessen.

Elkem har 3200 ansatte og 17 produksjonsanlegg i Europa, Nord-Amerika, Sør-Amerika og Asia, i tillegg til flere vannbaserede kraftproduksjonsanlegg, og et omfattende nett av salgskontorer og agenter.

I Elkem definerer EBS (Elkem Business System) den enkelte operatørens rolle og ansvar i arbeidsflyten. HMS-arbeidet bygger på EBS-prinsippene og er en integrert del av den totale virksomheten. Elkem gjennomfører regelmessig HMS-revisjoner ved alle enheter, og konsernet har i mange år foretatt systematisk registrering av personskader og alvorlige hendelser. Selv om antall fraværsskader har vist markert nedgang de siste årene (H-verdien var 3,4 i 2005), forekommer det fortsatt for mange småskader.

Forbruk av store mengder fornybar energi (vannkraft) og produksjon av gasser som kan påvirke miljøet, er en ufravikelig konsekvens av produksjonsprosessene. Elkem er ledende innenfor sin bransje når det gjelder å produsere metall med lavt spesifikt energiforbruk og mht. energigjenvinning fra store smelteovner.

Ingen enkel aktivitet i Elkem gir større miljømessige forbedring enn det langsiktige arbeidet for å bedre produktiviteten. Effektiv utnyttelse av energi og ulike råvarer og stadig bedre kontroll med prosessene gir mindre utslipp og bedre total ressursutnyttelse. Elkem kan vise til kontinuerlig forbedring på de fleste miljøparametrene.

Elkems HMS-rapport finnes på www.elkem.no.

SAPA

Sapa utvikler, produserer og markedsfører foredlede profiler og varmevekslerbånd i aluminium. Sapas forretningskonsept bygger på et nært samarbeid med kundene – i Europa, Nord-Amerika og i Asia. Sapa har 8200 ansatte.

I Sapa er arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) en integrert del av den totale virksomheten. Et utvalg nøkkeltall er definert for å gjøre det mulig å følge opp og vurdere HMS-arbeidet. Disse nøkkeltallene gis samme oppmerksomhet og betydning som de økonomiske nøkkeltallene.

De siste årene har HMS-arbeidet blitt rettet mot å øke sikkerheten for de ansatte. Sapa har utviklet en kravliste på 15 punkter for å tydeliggjøre og effektivisere arbeidet med helse og sikkerhet. Utviklingen i arbeidsulykker har vært positiv, men det er fortsatt behov for å forbedre det forebyggende helse- og sikkerhetsarbeidet. Ledelsens og personalets engasjement samt økt samordning og involvering forventes å føre til at alle virksomheter i Sapa har mindre enn ti ulykker med fravær pr. million arbeidstimer innen utgangen av 2008.

Et viktig arbeidsverktøy i Sapas miljøarbeid er Miljøplattformen, som er en beskrivelse av de ulike virksomhetenes prosesser, tiltaksprogram og myndighetenes krav. Sapa beregner årlig utslippet av klimapåvirkende gasser, først og fremst karbondioksid, ved fabrikkene. Karbondioksidutslippet i relasjon til virksomhetenes omsetning angis som en klimaindeks, som følges fra år til år. Klimaindeksen for hele Sapa ble forbedret med ca. 10 % i løpet av perioden 2003–2004.

Mer informasjon om Sapas HMS-arbeid finnes på www.sapa.se.

OM BORREGAARD

Borregaard er verdens ledende aktør innen trebaserte spesialkjemikalier og har i tillegg sterke posisjoner innen ingredienser, finkjemi og energi. Selskapet har gjennom mer enn hundre år utviklet en unik kompetanse, med et stadig mer foredlet og spesialisert produktspekter. Borregaard er en internasjonal virksomhet med produksjonsenheter og salgskontorer i de viktigste industrimarkedene.

Borregaards unike kompetanse og langsiktige satsing innen trebaserte kjemikalier har gitt selskapet en posisjon som verdens største aktør innen ligninbaserte binde- og dispergeringsmidler og globalt ledende innen utvalgte segmenter av spesialcellulose. Vanillin, gjærprodukter og bioetanol bidrar til høy råvareutnyttelse og utgjør en plattform for en bredere produktportefølje, blant annet innen ingredienser til næringsmidler. Borregaard har også attraktive posisjoner innen elektrisk kraft og finkjemikalier til farmasøytisk industri.

Selskapet har 11 produksjonsanlegg i 11 land og egne salgskontorer i de fleste viktige industrimarkedene i Europa, Asia, Amerika og Afrika. Borregaard har 1.700 ansatte.

Miljøhendelser i 2005

Helse og sikkerhet

I juni ble et luftrenseanlegg (scrubber) ved Borregaard Fabrikker i Sarpsborg identifisert som sannsynlig smittekilde for en legionellaepidemi som førte til at 12 personer døde og over 50 ble syke i området. Det var ikke tidligere kjent at slike anlegg kunne forårsake legionella-spredning, og ved inspeksjon vurderte helsemyndighetene rutine ved anlegget til å være gode. De rammede har mottatt økonomisk kompensasjon. I samarbeid med myndighetene er det iverksatt et omfattende overvåknings- og driftsprogram for å forhindre lignende situasjoner.

For Borregaard totalt var utviklingen i antall arbeidsskader positiv i 2005. H-verdien, antall fraværsskader pr. million arbeidstimer, ble redusert fra 10,1 (2004) til 9,1 (2005). Hele seks anlegg hadde null fraværsskader, mens tre anlegg rapporterte H-verdier over 10. Ved anlegget i Sarpsborg, som har halvparten av Borregaards ansatte, oppstod ni skader med fravær i 2005, noe som tilsvarer en H-verdi på 5,2.

Det ble i 2005 ikke registrert ulykker som medførte dødsfall eller alvorlig invaliditet hos ansatte.

Sykefraværet i Borregaard i Sarpsborg var på 6,7 % i 2005, en viss nedgang sammenliknet med tidligere år. Arbeidet i prosjektet Inkluderende Arbeidsliv (IA) har bidratt positivt til å redusere fraværet de siste årene. Sykefraværet i Borregaard Schweiz var 3,7 %, det samme som i 2004.

Utslipp

Borregaard arbeider kontinuerlig med ulike prosjekter for å redusere utslipp av miljøpåvirkende substanser til luft og vann. For Borregaard i Sarpsborg har det viktigste tiltaket for å redusere utslipp av organisk materiale (KOF) til vann vært oppstarten av anlegget for forbrenning av sidestrømmer fra produksjonen i 2004. Dette anlegget har også redusert belastningen på renseanlegget betydelig.

Borregaard i Sarpsborg og Borregaard Schweiz har hatt henholdsvis seks og fire tilfeller av små avvik i forhold til konsesjonsbetingelsene. Samtlige hendelser er rapportert inn til myndighetene.

Tømmer og vann

Borregaards virksomheter baserer seg i høy grad på naturlige, fornybare råvarer som tømmer, og man ønsker å utnytte mest mulig av råvarene i foredlingsprosessen. Råstoffet i form av tømmerstokker og ferdighugget flis fra sagbruk, kommer til Borregaards produksjonsanlegg fra skoger som forvaltes etter internasjonalt anerkjente prinsipper for bærekraftig virksomhet i Skandinavia, Tyskland og Baltikum.

Et nytt vannverk ble satt i drift ved Borregaard Sarpsborg i 2005. Vannverket leverer vann i tre kvaliteter; silt vann til kjøling, kjemisk rensset vann til prosessformål og fullrenset vann til drikke- og sanitærvann. Kapasiteten er 11.500 m³ råvann pr. time, noe som gjør anlegget til ett av Norges største.

Energi

Borregaard er en stor forbruker av energi, og det totale energiforbruket var ca. 3,1 TWh i 2005. Forbruket av termisk energi, som utgjør ca. 70 % av totale energiforbruket, baseres på fossilt brensel, utnyttelse av prosess- og spillvarme fra egne og andre nærliggende virksomheter og på biobrensel. Energiøkonomisering er derfor en av selskapets høyest prioriterte miljøoppgaver, og energiledelse inngår i bedriftens HMS-arbeid.

Virksomheten i Sarpsborg står for ca. 50 % av det totale energiforbruket i Borregaard. I 2005 ble det gjennomført tiltak som til sammen reduserte energibehovet med 15 GWh. I 2005 ble også svovelsyrefabrikken, som tidligere dekket 40 % av bedriftens varmeenergibehov, lagt ned. Dette medfører at oljeforbruket ikke kan reduseres til tross for at betydelige enøktiltak vil bli gjennomført. Den oppståtte energibristen er erstattet dels gjennom et omfattende enøktiltak, dels gjennom forbrenning av fossile brensel (tungolje, lettolje og propan).

I løpet av 2005 investerte Borregaard i Sarpsborg i ulike enøktiltak som de nærmeste årene vil redusere varmeenergiforbruket med ca. 65 GWh pr. år.

Et anlegg der flytende restprodukter fra cellulose- og vanillinproduksjon benyttes som brensel, ble satt i drift i 2004. Anlegget gir årlig ca. 130 GWh bioenergi. Andelen energi som kommer fra biobrensel, har økt som følge av dette.

Annet

Borregaard har forpliktet seg til det frivillige, internasjonale miljøansvarsprogrammet Responsible Care. De fleste av Borregaards enheter er sertifisert etter kvalitetsstandardene ISO 9001/9002. Flere store anlegg, for eksempel Borregaard i Sarpsborg og Borregaard Schweiz, er også sertifisert etter miljøstyringsstandard ISO 14001.

I april 2005 distribuerte Borregaard i Sarpsborg en informasjonsavis til over 50.000 husstander i Nedre Glomma-området. Avisen har økt kunnskapen i nærområdet om blant annet bedriftens miljøarbeid.

Utfordringer

Utslipp og avfall

AOX er et mål på utslipp av klororganiske stoffer i vann. Disse stoffene kan påvirke økosystemene negativt. Borregaard i Sarpsborgs arbeid med å redusere utslippet av AOX skal intensiveres de kommende årene. Frem mot 2007 vil alt AOX-holdig avløpsvann behandles i biologisk renseanlegg.

Borregaard Schweiz gjennomfører en rekke miljøinvesteringer til en samlet sum av ca. 40 millioner kroner for å redusere utslipp til vann og minimere uønsket lukt i nærmiljøet.

Energi

Det aller meste av Borregaards energiforbruk skjer ved hovedanlegget i Sarpsborg, der det totale energiforbruket var på 1,6 TWh i 2005. Store anstrengelser gjøres for å redusere forbruket og erstatte energien fra den nedlagte svovelsyrefabrikken med energi fra ulike biobrensel. Ulike planlagte enøktiltak vil samlet redusere bedriftens behov for termisk energi med ca. 140 GWh.

Transporter

Borregaard Schweiz bruker mer enn 400.000 kubikkmeter flis årlig. Hittil er dette levert med lastebil. Bedriften har satt i gang tiltak for å flytte transporten fra lastebil over på jernbane og dermed redusere miljøeffektene av transporten. Målet er å halvere antallet lastebiltransporter innen 2010. På ett år er 5 % av transporten overført til bane. Dette innebærer to ukentlige tog med flis til anlegget i Sveits.

Ny konsesjon

Borregaard i Sarpsborg skal investere 280 millioner kr for å møte nye miljøkrav i en strengere utslippskonsesjon fra 31.10.07. I den nye utslippstillatelsen blir kravene skjerpet i forhold til det som gjelder i dag. Det betyr blant annet at utslippene av organisk materiale og fiber til vann skal reduseres med 40 %, og at en større mengde kopper fra vanillinproduksjonen skal gjenvinnes. Gjenvunnet organisk materiale blir nå verdifullt råstoff for produksjon av etanol og lignin, eller utnyttet som brensel i det nye bioforbrenningsanlegget som startet opp høsten 2004. I tillegg til redusert utslipp til elven Glomma, vil tiltakene altså minske Borregaards totale energiforbruk og dessuten øke mengden tilgjengelig biobrensel. Når det gjelder utslipp til luft, er det særlig mengden støv som vil bli redusert. Borregaard i Sarpsborg skal også utarbeide en handlingsplan for å redusere lukt og støy fra anleggene.

Borregaard og tre andre selskaper har inngått en intensjonsavtale om å utrede bygging av et produksjonsanlegg for biodiesel i Fredrikstad. Biodiesel fremstilles på basis av vegetabiliske og animaliske oljer. Myndighetene i Norge, så vel som i EU, stimulerer til økt bruk av biodiesel som virkemiddel for å redusere klimagassutslippene som kommer fra bruk av fossilt drivstoff.

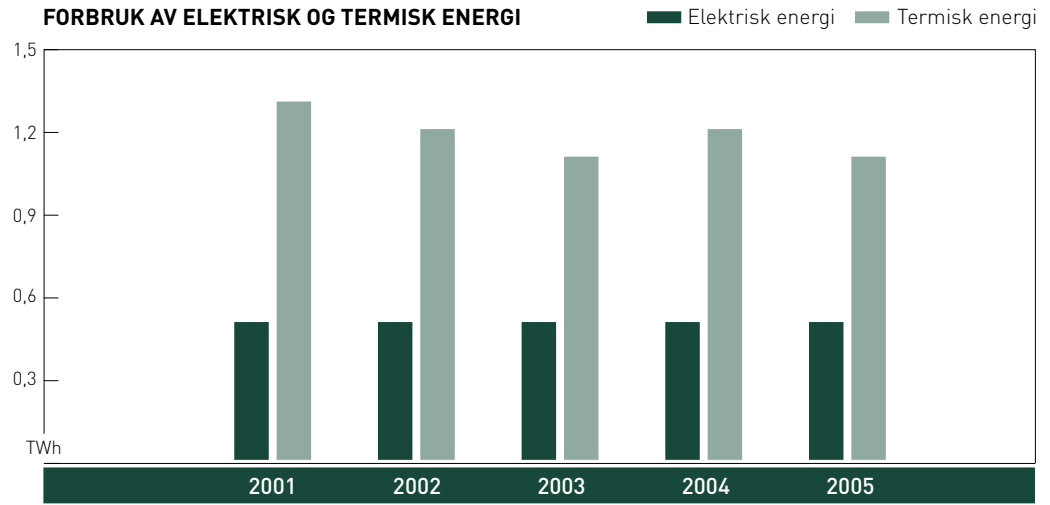
Mål og måloppnåelse

Borregaard har fokus på områdene energi, utslipp og innsatsvarer. Selskapet iverksetter også en rekke tiltak for å redusere problemer knyttet til nærområdet ved fabrikkene.

Område	Målsetting	Resultat
Arbeidsmiljø og sykefravær	Forebygge arbeids-skader og sykefravær gjennom ulike tiltak	H-verdien for Borregaard er redusert fra 10,1 i 2004 til 9,1 i 2005. Arbeidet med å få ned H-verdien fortsetter i 2006. Sykefraværet ved Borregaard i Sarpsborg var på 6,7 % i 2005, som er en viss nedgang fra 2004.
Utslipp	Redusere utslipp til luft og vann	Nye anlegg for gjenvinning av energi fra flytende restprodukter og fremstilling av svoveldioksid medfører forbedrede muligheter til å redusere utslippene fra Borregaard i Sarpsborg. Borregaard Schweiz foretok en rekke miljøinvesteringer, som bl.a. et bedre system for å styre og utnytte alle avløps- og vannstrømmene. Systemet vil bidra til redusert utslipp i elven Aare.
Råvarer	Miljøtilpasset tømmer	Mesteparten av virket kommer fra skoger som drives etter prinsipper for bærekraftig utvikling.
Energi	Redusere energiforbruket gjennom målrettede enøktiltak	I Borregaard i Sarpsborg pågår arbeidet med å lukke prosessen i cellulosekokeriet. Dette forventes å redusere energiforbruket med ca. 50 GWh pr. år.
Nærmiljøet	Redusere problemene med støy, lukt og støv i nærmiljøet	Også i 2005 arbeidet Borregaard i Sarpsborg med å kartlegge luktkilder og redusere oppkomst av sjenerende lukt fra blant annet spraytørkene for lignin og det biologiske renseanlegget. Borregaard Schweiz gjennomfører i samarbeid med myndighetene ulike tiltak som skal redusere risikoen for sjenerende lukt fra renseanlegget til nærmiljøet.
Myndighetskrav	Fornye konsesjoner	Borregaard i Sarpsborg jobber systematisk for å tilpasse virksomheten til de nye konsesjonskravene som blir gjeldende fra 31.10.07.

Resultat 2001–2005

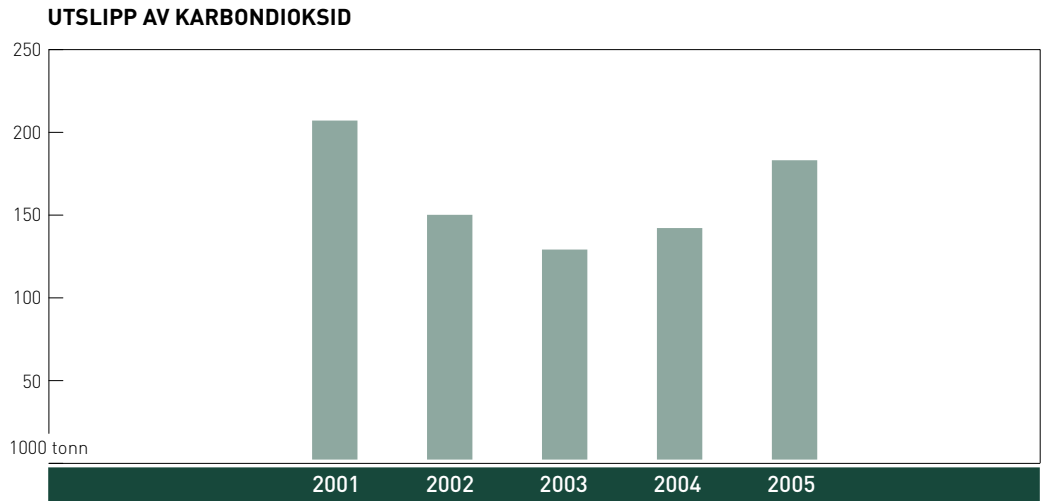
Forbruk av elektrisk og termisk energi ved Borregaard i Sarpsborg

Borregaard Sarpsborg driver flere prosjekter for å sikre fremtidig tilgang på termisk energi med liten grad av miljøpåvirkning. Det arbeides også kontinuerlig i ulike enøk-prosjekter med å redusere energiforbruket. I perioden 2003–2005 reduserte Borregaard i Sarpsborg behovet for termisk energi med til sammen ca. 90 GWh pr. år.

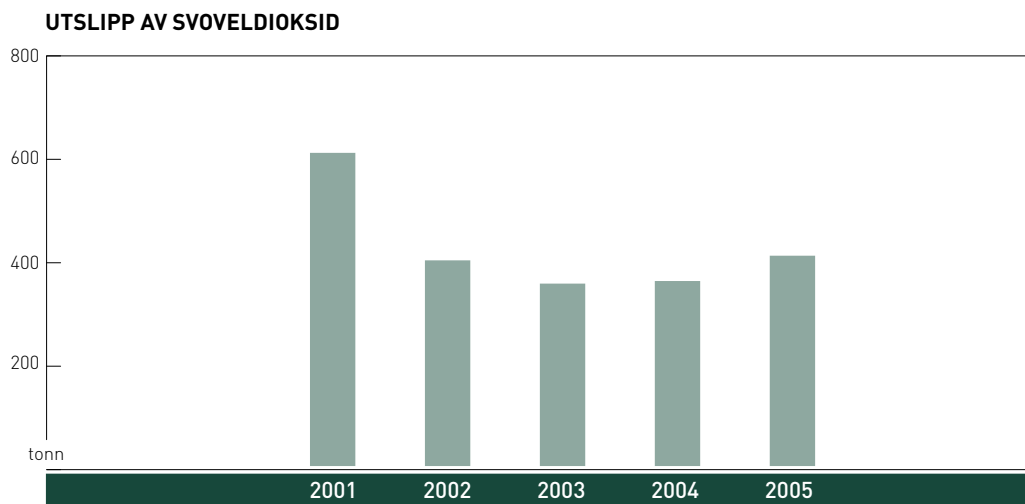
I 2005 ble svovelsyrefabrikken som tidligere dekket 40 % av bedriftens behov for termisk energi, lagt ned. Dette medfører at oljeforbruket ikke kan reduseres den nærmeste tiden, til tross for at omfattende enøktiltak vil bli gjennomført.

Utslipp av karbondioksid ved Borregaard i Sarpsborg

Fremstillingen viser utslipp av karbondioksid fra forbrenning av fossilt brensel ved Borregaard Sarpsborg. Reduksjonen i utslippet i perioden 2001–2003 er et resultat av at nye energianlegg er tatt i bruk, og at det ble brukt elektrisitet i stedet for olje ved noe av produksjonen av termisk energi i årene 2002 og 2003. Det høye utslippet av karbondioksid i 2005 skyldes i all hovedsak et økt behov for å benytte tungolje, lettolje og propan for å kompensere bortfallet av termisk energi fra den nedlagte svovelsyrefabrikken. Utslippet av karbondioksid fra forbrenning av biobrensel ved Borregaard i Sarpsborg var ca. 79.000 tonn i 2005.

Utslipp av svoveldioksid ved Borregaard i Sarpsborg

Fremstillingen viser utslipp av svoveldioksid fra forbrenning av fossilt brensel ved Borregaard i Sarpsborg. Reduksjonen i utslippet i perioden 2001–2003 er et resultat av bl.a. økt bruk av elektrisitet i stedet for olje ved produksjon av termisk energi i årene 2002 og 2003. I 2005 økte utslippet noe som følge av høyere forbruk av tungolje. Økningen er imidlertid holdt på et lavt nivå ved at det er brukt en tungolje med noe mindre svovelinnhold enn den som ble brukt i 2004.